УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ 75 pokib Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly: 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 170. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ВЕРЕСНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 17, 1969 No. 170. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 16 вересня 1969

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я, ОСВІТИ І ДОБРОДІЙНОСТИ Роберт Г. Фінч хоче поширити видатки соціяльного забезпечення і на ті ліки, що їх пацієнт потребує вдома. Досі лікарська опіка звертає кошти тільки тих ліків, що їх пацієнт потребує в шпиталі, коли там перебуває на лікуванні. Фінч знає, що пенсіонери, які живуть із малих пенсій соціяльного забезпечення, не мають грошей на купно ліків, що їх потребують, лікуючися вдома. Тому секретар здоров'я має просити Конгрес, щоб схвалив закон про поширення допомоги і на ліки, що їх купується під час лікування вдома. Та нема великої надії, щоб Конгрес схвалив цей проєкт, бо він вимагав би великих коштів.

МІЖСТЕЙТОВА ТОРГОВЕЛЬНА КОМІСІЯ просить Конгрес, щоб дав їй повновласті, щоб вона могла регулювати особові поїзди, що курсують між віддаленими місцевостями. Справу пасажирських поїздів зактуалізувала залізнична лінія Савтерн Песифік, яка курсує між Лос Анджелесом і Ню Орлінсом. Ця залізниця зліквідувала спальні вагони і ресторани в поїздах, і пасажири, які їдуть 45 годин, не можуть з'їсти теплої страви. Залізниця твердить, що їй не виплачується втримувати пасажирські поїзди, а пасажири кажуть, що залізниця не хоче пасажирських поїздів, бо їй вони не вигідні. Федеральна Комісія ані стейти не мають права вирішувати цю справу.

З КЕЙП КЕННЕДІ НА ФЛОРИДІ повідомляють, що 14-го листопада має відбутися випущення астронавтів Аполло 12, які полетять на Місяць. Та провідники, які керують працями в підготовці цього нового лету, стверджують, що дещо понизилася мораль робітництва, що працює в Кейп Кеннеді. Вказують на дві причини цього явища: 1. Зменшення числа затруднених там робітників. 2. Психологічний спад після успіхів Аполло 11 в липні ц. р. Заступник директора програми Сатурна Джан Дж. Коллі сказав, що видатність праці робітників значно понизилася, і треба конче її збільшити.

МУСІЛИ ВБИТИ 380 МАВП, які коштували Крайовий Інститут для дослідів пістряка впродовж п'ятьох років понад два мільйони. Це сталося тому, що значно зменшили видатки на наукові досліди, в тому і на цей Інститут. Ці 380 мавп — це частина всіх мавп в числі 1,400, які потрібні для дослідів. Вони народилися в Інституті п'ять років тому, і їх кормили досі, видаючи на одну мавпу приблизно 3 дол. денно. За п'ять років це зробило два мільйони. Мавпи були защеплені вірусами пістряка, і вони важливі для дослідів цієї недуги, бо науковці можуть вивчати розвиток цієї недуги.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Артур да Коста е Сільва, який має 66 років, і який 30-го серпня занедужав на згусток крови, в дні 14-го вересня, як ствердили лікарі, був і надалі частинно спаралізований і не міг говорити. В політичних колах гадають, що триособова хунта, яка складається з трьох генералів, що є одночасно міністрами армії, фльоти і летунства, вирішила незабаром вибрати нового президента, коли тепер урядово повідомила про нездібність недужого президента виконувати владу. Новим президентом мав би бути один із трьох генералів: генерал Орляндо Гайзел, генерал Еміліо Гаррaспозу Медісе і генерал Альфонсо Агусто Альбукверкв.

У СВІТІ

ПІВНІЧНИЙ В'ЄТНАМ ПОСИЛИВ інфільтрацію своїх військ в найбагатшій частині Південного В'єтнаму, в дельті ріки Меконг, використовуючи відкликання відтіль американських наземних військ та заступлення їх південно - в'єтнамськими. Від чотирьох до сімох куренів регулярної північно - в'єтнамської армії переступили кордон Південного В'єтнаму від сторони Камбоджи і дальших три до чотири курені, 1.800 до 2.400 вояків, зосереджені на кордоні Камбоджи для вмаршу до Південного В'єтнаму. Це наявний доказ, що північно - в'єтнамські комуністи використовують відкликування американських вояків для наступу проти слабшого противника, яким є південно-в'єтнамські вояки.

ЧЕСЬКИЙ ОРГАН „РУДЕ ПРАВО" АТАКУЄ за прізвищами багатьох чеських учених і мистців, які виемігрували з ЧССР після совєтської інвазії літом минулого року. Названий комуністичний орган обкидує демагогічними лайками різних емігрантів - інтелектуалів. 15 вересня ц. р. минає термін амнестії, обіцяної емігрантам, які повернуться до Чехо - Словаччини.

ТУРЕЦЬКІ РИБАЛКИ ВИЛОВИЛИ з Чорного моря совєтський підслуховий апарат вагою 1.650 фунтів. Цей рідкісний апарат перевезено до найближчої бази Атлантійського Союзу (НАТО), де фахівці детально розглядають його.

2.000 ЖИДІВ БУЛИ ПРИЯВНИМИ в центральній синагозі у Москві на відправах з нагоди жидівського свята Нового Року — „Рошга Шанах". У Москві живуть 300.000 жидів з-посеред 6 і пів мільйона населення. Жиди в Совєтах користуються релігійними книжками, друкованими у Відні, Ізраїлі або в ЗСА, що їх здебільша перепачковують. У Ню Йорку є кругло 1,900.000 жидів і вони мають коло 1.200 синагог.

У ФРАНЦІЇ ВІДБУВАЄТЬСЯ страйк залізниць, який майже цілком спаралізував тамошню комунікацію. Корабельні вантажники, банкові службовики та робітники підземок і автобусів у Парижі загрозили також страйком. Робітничий страйковий рух у Франції страшенне утруднює урядові заходи санації господарських відносин.

НОВИЙ УРЯД У ЛІБЕРІЇ ПЕРЕВЕДЕ в першу чергу реформи по лінії еманципації жінок. В Лібериї дотепер жінки позбавлені права голосування, мусять ходити з серпанками на обличчях („чадра") і довгих одягах, не мають права займати будь-які державні й суспільні становища. Сподіваються, що першим ділом уряд проголосить рівноправність жінок в добуванні освіти та облегшення щодо отримування заробітної платні.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ЗНОВУ ПОГІРШИЛИСЬ відносини на релігійному ґрунті. У столиці Північної Ірляндії Бельфасті серед ближче нез'ясованих причин застрілено двох британських вояків. Це погіршило шанси вліквідування барикад, що їх здвигнули католики в минуломісячних заворушеннях. У Північній Ірляндії є тепер коло 6.500 британських вояків, висланих туди, щоб завести лад.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН

На вівторок 16 вересня ц. р. скликано 24-ту сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. На світлині бачимо залю пленарних засідань в палаці Об'єднаних Націй при 1-ій Евеню в Ню Йорку та міністрів закордонних справ так званої „великої чвірки". Зліва вгорі — міністер закордонних справ Британії Майкел Стюарт, зліва вдолі міністер закордонних справ Франції Моріс Шуман, зправа вгорі державний секретар Віллям Роджерс і внизу совєтський міністер Андрей Громико.

Ніксон погоджується на пізнішу висилку астронавтів на Марс

Вашингтон. — Президент Р. Ніксон 15-го вересня конферував впродовж 40 мінут із членами окремої групи, яку він був визначив на те, щоб йому дораджували в справах дослідів над космосом. Пресовий секретар Президента Роналд Л. Ціґлер повідомив пізніше журналістів, що в засаді Президент погодився на те, щоб ЗСА висилали своїх астронавтів на Марс, але це мало б бути пізніше, а не тепер. Р. Ніксон відкинув дві скрайні пропозиції, одну, щоб ЗСА вже тепер починали працю над висилкою астронавтів на Марс, і другу, яка домагалася, щоб ця країна взагалі закинула думку про висилку астронавтів на Марс, і займалася тільки дослідами, що їх започатковано на Місяці. Президент погодився з плянами третьої групи, яка проєктує досліди Марса, але це мало б статися пізніше, коли поправиться фінансова ситуація. Докладний звіт комісії, що займається плянами космічних дослідів, буде опублікований в середу, 17-го вересня. Віце-президент Еґню є за те, щоб вже починати працю над можливою висилкою астронавтів на Марс, але Президент проти цього, бо треба раніше припинити інфляцію та війну у В'єтнамі.

У Філядельфії відбулася конференція католицьких Владик східніх обрядів в Америці

Філядельфія. — Владики східніх католицьких обрядів відбули тут 10 вересня в Митрополичій резиденції при Френклин вулиці засідання, на якому були присутні єпископи українського, візантійського та мелхітського обрядів. У цій передсинодальній Конференції взяли участь; Митрополит УКЦеркви в ЗСА Амвросій Сеньшин, ЧСВВ, Митрополит Візантійського обряду Стефан Коціско, єпископ Стемфордський Йосиф Шмондюк, єпископ Чикаґівський Ярослав Габро, єпископ Візантійського обряду Михайло Дудик, Пармський єпископ Візантійського обряду Емілліян Мигалик і о. Ів. Жада — адміністратор мелхітського Екзархату в ЗСА. Оправдав свою неприсутність Дітройтський екзарх маронітського обряду Франсис Заєк. Як повідомила „Америка" з 13 вересня, на Конференції мав місце взаємний обмін думками, що „буде мати додатній вислід для церковних справ і етнічно - народних традицій". Наступна конференція Владик призначена на листопад ц. р., відбудеться у Вашинґтоні, Д. К.

В школі в Нетконґ в Ню Джерзі виголошують молитву конґресових капелянів

Нетконґ, Н. Дж. — Шкільна Рада в цій місцевості вирішила обійти рішення Найвищого Суду ЗСА в школі перед навчанням тим способом, що учні будуть рецитувати п'ять мінут перед початком шкільних зайнять ті молитви, які виголошують капеляни Палати Репрезентантів і Сенату перед початком сесії. Голова Шкільної Ради Палмер Стракко повідомив, що, починаючи з 15-им вересня учні середньої школи зберуться в руханковій залі на добровільній основі, де рецитуватимуть ту молитву, якою капелян Конґресу розпочинає працю в законодатних Палатах. Звичайно мало буває членів Конґресу на цій молитві, та все ж таки текст молитви надрукований в Конґресовому рекорді, звідки його взяла середня школа в Нетконґу. Досі ця школа починала навчання мовчазним медитуванням учнів, яке тепер зліквідовано.

У Коннектикат відзначили 75-річчя УНС

Гартфорд, Конн. — Минулої неділі, 14-го вересня, тут у приміщеннях Українського Народного Дому відбувся бенкет і забава для відзначення 75-річчя Українського Народного Союзу, влаштовані стейтовим Комітетом Відділів УНС. Урочистість відкрив коротким словом голова Комітету проф. І. Телюк, а всч. о. шамбелян Стефан Баландюк провів молитву. Головним промовцем під час бенкету був гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, з'ясовуючи на тлі історії і дотеперішнього розвитку УНС його цілі і завдання на майбутнє. Короткі привітання виголосили: голова Братства Дивізійників Б. Лисяк, кол. головний радний УНС Ярослав Гук, голови Відділів УККА з Вилимантику, Бриджпорту, Ню Гейвену і Гартфорду п.п. Тимків, Фалько, д-р Кизик та інж. Пришляк, головні радні УРСоюзу пп. Слівінський і Заброцький, а з короткими промовами виступали предсідник 277-го Відділу УНС Володимир Василенко та голова стейтового Комітету Відділів УНС професор Іван Телюк. У мистецькій програмі виступали струнна оркестра СУМА з Гартфорду під проводом п. Б. Маркова та ансамбль танцюристів „Веселка" з Ню Гейвену під проводом п. В. Гіни. Мистецьку частину програми зорганізував п. П. Дутка.

ЗСА ВИВЕДУТЬ З ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ЩЕ 40 500 ВОЯКІВ ДО КІНЦЯ 1970 РОКУ

Сайґон. — Згідно зі заявою віце-президента Південного В'єтнаму Нгуєна Као Кі, що її він склав у розмові з журналістами в понеділок 15 вересня ц. р., З'єднані Стейти Америки мають вивести з Південного В'єтнаму ще до кінця цього року дальших 40.500 вояків. Водночас із цим Кі виявив, що ЗСА плянують зредукувати свої збройні сили в Південному В'єтнамі протягом 1970 року на дальших 150 до 200 тисяч вояків. Виведення перших 25.000 вояків американських вояків було завершене з кінцем серпня цього року. Представник командування ЗСА у Сайґоні відмовився підтвердити чи заперечити заяву Кі, але ж неофіційно стверджують, що подані ним цифри відповідають правді і що ЗСА справді плянують вивести з Південного В'єтнаму яких сорок тисяч вояків. Проголошення цього пляну мало бути переведене рівночасно урядами ЗСА і Південного В'єтнаму, але Нгуєн Као Кі поспішився з його виявленням, мабуть, без порозуміння із ЗСА. Одночасно із цим пресовий секретар Білого Дому Роналд Л. Ціґлер подав до відома, що президент Ніксон виступить у вівторок 16 вересня з проголошенням нової редукції американських збройних сил у Південному В'єтнамі, але ж відмовився від будь-яких коментарів в справі заяви Нгуєна Кі, зокрема щодо точности поданих ним чисел. Ціґлер ствердив тільки, що президент Ричард М. Ніксон рішився перевести цю дальшу редукцію збройних сил ЗСА в Південному В'єтнамі після нарад із своїми політичними і мілітарними дорадниками. Остаточні числа мають бути проголошені през. Ніксоном після того, як ціла справа буде узгіднена й устійнена із союзниками ЗСА — Південним В'єтнамом, Австралією, Новою Зеляндією, Філіппінами, Південною Кореєю і Сіямом.

У Тант пропонує включити комуністичний Китай в розмови про роззброєння

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант напередодні відкриття нарад Ген. Асамблеї ОН виступав з пропозицією допустити комуністичний Китай до участи в переговорах про нуклеарне роззброєння, що відбуваються в Женеві. Вимагаючи притягнення комуністичного Китаю до цих розмов, У Тант звернувся водночас із цим також із закликом до Франції, яка ще й досі відмовляється брати участь в переговорах разом із ЗСА, Великою Британією та Совєтським Союзом. На думку У Танта об'єднання усіх п'яти нуклеарних потуг за одним столом в переговорах про роззброєння може бути великим кроком для звільнення світу від страху перед атомовим знищенням. У Тант висловив також надію, що міжнародна роззброєнева конференція в Женеві діб'ється протягом найближчих тижнів порозуміння в справі заборони нуклеарної зброї і що рішення цієї конференції зможе бути підтримане 24 Генеральною Асамблеєю ОН яка починає свої наради у вівторок 16 серпня ц. р. Під час нарад Генеральної Асамблеї відбудеться дві зустрічі між державним секретарем ЗСА Вільямом П. Роджерсом і міністром закордонних справ Совєтського Союзу Андреєм Громиком, 22 і 26 вересня. Перед тим, в суботу 20 вересня, обидва вони разом з міністрами закордонних справ Великої Британії і Франції візьмуть участь у прийнятті, що його влаштовує У Тант. В четвер 18 вересня виступить із промовою до Генеральної Асамблеї през. Ніксон, який також, як сподіваються, матиме зустріч з Громиком та іншими міністрами закордонних справ.

Сталінова донька твердить, що її батько не був божевільний під час чисток в 1930-их роках

Ню Йорк. — Сталінова донька Світлана заявила в інтерв'ю з приводу друкування її нової книжки під заголовком „Тільки один рік", що її батько диктатор Йосиф був при повному розумі, коли переводив криваві чистки, в яких згинули сотки тисяч людей. Нова книжка Сталінової доньки має вийти друком 30-го вересня у видавництві „Гарпер енд Ров", в ній, між іншим, авторка має подати нову оцінку особи Сталіна і його епохи, яка закінчилася зі смертю кривавого диктатора в 1953 році. Донька сказала дослівно про свого батька: „Мій батько не був божевільний. Не був ним принаймні в 30-их роках. Він був безжалісний. Він знав, що в партії є сильна опозиція до нього, і що люди виступили б проти нього, якби тільки могли. Він просто знищив всіх з опозиції з повною жорстокістю. Він добре знав, що робить". Світлана гадає, що під час чистки по другій світовій війні її батько міг бути і психічно хворий. Світлана прибула до ЗСА два і пів року тому. Вона тепер має 43 роки, вдоволена зі свого побуту в Америці. Любить вона люксусові ресторани, в яких так зовсім інакше, як в Москві. Вона видала була свою першу книжку під заг. „Двадцять листів до приятеля". Тепер вона, живучи у вільній країні, може краще дивитися на Росію та оцінити свого батька з перспективи побуту на волі.

Проти одержування закордонної релігійної літератури

Московські „Ізвєстія" з 5-го вересня дуже гостро виступили проти того, що в СССР деякі громадяни одержують релігійну літературу з-за кордону. Наводячи приклад з Лідою Череватенко з Очаківського району, Миколаївської області, газета обурюється, мовляв, хто посмів з-за кордону послати їй „релігійного листа". В листі, очевидно, писаному російською мовою, з рамени Російської Православної Церкви в Німеччині під проводом митрополита - антикомуніста Анастасія, так зв. Карловацької Церкви, закликається людей навернутись до віри, боротись проти безвірників, бо „від цього залежить не лише доля Росії, а і всього світу".

Підготовляється український виступ на концерті Крайового Братського Конґресу в Бостоні

Танцювальна група „Українські Танцюристи Бостону", яка візьме участь в концерті Братського Конґресу з рамени Українського Народного Союзу. В першім ряді від ліва направо: Богдан Носаль, Реймонд Майкут і Степан Рогач. В другому ряді: Христя Трухан, Ірина Станчак, Марія Федорів, Ольга Банадиґа, керівниця групи, Марія Брикса, Леся Станчак, Дарія Рогач і Анна Галій.

Джерзі Сиmі, Н. Дж. — З головної канцелярії УНСоюзу повідомляють, що в неділю 28 вересня 1969 р. о год. 2-ій по полудні в балевій залі готелю Статтлер Парк Сквері і Арлінґтон вулиці в Бостоні, відбудеться великий концерт, який попереджатиме 83-ту Конвенцію Крайового Братського Конґресу Америки. Цей концерт буде влаштований силами братських організацій, які є членами того Конґресу, між ними й Українського Народного Союзу, який спонзорує відому бостонську танцювальну групу під орудою п. Ольги Банадиґи, яка виступить під назвою „Українські Танцюристи Бостону". Опікується цією групою та її підготовкою до виступу головна радна УНСоюзу, адвокатка з Бостону, п. Анна Чопик.

Справі цього концерту, на якому сподіваються до трьох тисяч приявних, була присвячена окрема нарада Братської Секції Крайового Братського Конґресу, яка відає між іншим такими виступами братських організацій. Нарада відбулася минулого четверга, 11-го вересня ц. р., в готелі Віттієр в Дітройті. В ній узяв участь член екзекутиви тої Секції, головний секретар УНСоюзу д-р Ярослав Падох. На нараді ствердженo, що до участи в програмі зголосилося багато більше груп, як їх можна було примістити в програмі й тому чимало з них прийшлося відкинути, допустивши тільки дев'ять груп, в цім українську. Підкреслювано, що українські виступи на таких концертах завжди були найкращими точками програми, тому й не було ніякого сумніву, щодо допущення нашої групи і в цім році.

Концерт триватиме точно від 2-ої до 4-ої, вступ на нього для всіх зацікавлених є відкритий і безплатний. При вході на концертову залю будуть роздавані друковані, чепурні брошурки з програмою концерту та зі знимками його учасників. Одна сторінка програми поміщає світлину „Українських Танцюристів Бостону" та інформацію про цю групу і її дотеперішні успіхи. Треба сподіватися, що наша бостонська та сусідні громади візьмуть масову участь у цій цікавім та репрезентативним концерті. Зараз після концерту, в тому самому готелі, відбудуться інформативно-організаційні збори Українського Народного Союзу, на який запрошені всі місцеві і довколишні громадяни. Доповідатимуть на зборах члени екзекутиви УНСоюзу, які братимуть участь в Конвенції Братського Конґресу, а саме пп. Йосиф Лисогір, Володимир Сохан, Ярослав Падох і Петро Пуцило та місцева головна радна п. Анна Чопик.

РОЗПОЧАЛАСЯ ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

МНОГОЛЮДНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДБУЛИСЯ В НЮ ЙОРКУ, РОЧЕСТЕРІ, ВІЛКС БЕРІ, СИРАКЮЗАХ І СКРЕНТОНІ.

Джерзі Сиmі, — З Головної канцелярії УНСоюзу повідомляють, що в минулому кінці тижня, в днях 12. 13 і 14 вересня 1969 р. розпочалася широко запляновaна в 27 Округах УНСоюзу осіння кампанія. Відбулися організаційні збори п'яти союзових Округ, а саме в Ню Йорку, Рочестері, Вілкс Бері, Сиракюзах і Скрентоні. У зборах взяли участь секретарі, предсідники, касири й інші урядовці Відділів та представники екзекутиви УНСоюзу. На зборах обговорювано ряд актуальних питань, зв'язаних з закінченням 75-річного ювілею УНСоюзу, а зокрема з завершенням ювілейної кампанії за значне збільшення союзового членства. Крім союзових діячів у уряді громад узяли участь у зборах представники місцевих установ та поодинокі громадяни, зацікавлені ювілеєм найстаршої української установи в ЗСА та її 75-річними здобутками, а зокрема її вийнятково корисними умовами життьового забезпечення.

Кампанію розпочала найбільша українська, в цім також союзова, Округа в Ню Йорку. Її збори відбулися в п'ятницю, 12-го вересня ц. р. в приміщенні Т-ва „Дністер". Збори відкрив і вів голова Округи адв. Іван Флис, а секретарював Микола Хоманчук. Доповідали члени екзекутиви УНСоюзу Йосип Лисогір, Марія Душник, Володимир Сохан і д-р Ярослав Падох та місцева головна радна п-ні Марія Демидчук. Предметом доповідей, а згодом дискусії, були питання ювілейних досягнень УНСоюзу, як завершення англомовної Енциклопедії Українознавства і нове приміщення головної канцелярії та актуальне питання успішно-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ ПЛАТНИКІВ УНФОНДУ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сиmі, Н. Дж. — У неділю 21 вересня, о г. 11-ій ранку, після Богослуження, відбудуться в кафетерії української католицької школи при Бентлі евню, Громадські Збори Платників Українського Народного Фонду - УККА. Темою зборів, як інформує голова Відділу УККА д-р Євген Котик, буде X Конґрес Американських Українців та вибір делеґатів на цей Конґрес від Платників УНФонду. У зборах можуть взяти участь з правом голосу всі, хто вплачує вкладки на УНФонд.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Білий Дім і В'єтнам

Ніщо так не підкреслює важливости, складности й делікатности в'єтнамської проблеми, як строга засекреченість „вершинної" конференції, яка відбулася минулої п'ятниці в Білому Домі під головуванням президента Ніксона. 11 осіб, які взяли участь у тій конференції — це насправді державно - політична й військова верхівка Америки, яка в тій чи іншій мірі причетна до В'єтнамської війни та мирових заходів. Можливо, що президент Ніксон виявить головні постанови, прийняті на тій конференції, у своїй промові, яку заповів на найближчий четвер на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй.

З-посеред відомих компонентів проблеми стоїть, очевидно, непопулярність В'єтнамської війни і той натиск збоку найбільш галасливої опозиції американських і міжнародних „голубів", який коштував Линдонові Джансонові його дальшу політичну кар'єру. По протилежному боці пацифістичних „голубів", що їх в Конгресі очолюють лідер демократичної більшости в Сенаті Майк Менсфілд та голова Комісії закордонних справ Дж. В. Фулбрайт, і деяких сенаторів - республіканців, як Джан Купер, Джекоб Джевітс, Чарлз Геделл і Едвард Брук, — стоять „яструби" з впливової республіканської верхівки, Пентагону та — державної верхівки Південного В'єтнаму. Всупереч запевненням, що між Вашингтоном і Сайгоном не існує розбіжностей у підході до проблем війни - миру у В'єтнамі, нема сумніву, що президент Південного В'єтнаму, ввесь його уряд і командування його армії не бажають, наприклад, щоб Америка стягувала свої війська, поки не закінчиться війна з гарантією безпеки для волі і самостійности Південного В'єтнаму, — тої як през. Ніксон проголосував-уже 8 червня ц. р. відкликанням перших 25.000 вояків, що він рішив „відтяти" Америку з війни в міру її „в'єтнамізації", себто перекидання тягару воєнних дій на південнов'єтнамську армію. Сповидно це дістся за згодою американських генералів у В'єтнамі та голів об'єднаного штабу у Вашингтоні, але дуже вірогідними є твердження деяких синдикованих коментаторів, що генерали куди більше воліли б, щоб їм дали вільну руку в дальшому веденні війни, щоб таки зброєю накинути мир ворогові. Бойові дії комуністів та їх непримиренність на Паризькій конференції стали доказом, що припинення налетів проти Північного В'єтнаму було і з військового і з політичного боку недоцільним. Очевидно, проґавлено психологічний момент, коли можна було перевести „бліцкріг" або ще за урядування Линдона Джансона або зараз після приходу до Білого Дому Ричарда Ніксона. Поворот до беззастережних воєнних репресій погрожував би нині порушенням того відносного спокою на внутрішньому й міжнародному форумах, що його осягнув Ніксон своєю тактикою терпеливости й одвертого та закулісового натиску на в'єтнамських комуністів, щоб вони виреклися надії на воєнну перемогу і приступили до ділових переговорів. Але водночас — як твердить „Ню Йорк Таймс" у своєму недільному огляді подій, президент Ніксон, як і його головний дорадник Г. Кіссінгер, переконалися під час своєї подорожі по 5-ох далекосхідніх країнах, що „замаскована програ", якою було б стягнення американських військ з В'єтнаму без попереднього „почесного" замирення, була б страшною поразкою для престижу Америки в Азії і в Европі.

В цій ситуації Ніксон виявив надзвичайну зручність у маневруванні між „голубами" і „яструбами", між воєнним натиском проти Північного В'єтнаму й маніфестуванням миролюбних замірів Америки. Він не може антагонізувати південнов'єтнамського державного проводу, надзвичайно чулого на пункті своєї суверенности, не може також потурати південнов'єтнамським лідерам, які вимагають вічної американської допомоги, але самі, наприклад, не мають зрозуміння для необхідности таких соціяльних реформ, які „відібрали б вітер" з вітрил комуністичної пропаганди. Ніксон осягнув те, що за 8 місяців його урядування нема проти нього тієї наглянки збоку дійсних і сповидних пацифістів, як вона була проти його попередника. Але з продовжуванням В'єтнамської війни ті пацифістичні настрої мусять ступенуватись. Отож треба їм протидіяти дальшими доказами миролюбности Уряду. Непоступливість комуністів ускладнює гру Ніксона. Як йому вдасться успішно вести її — покаже майбутність. В усякому разі, персональний склад згаданої вище наради у Білому Домі і політичний світогляд Ричарда Ніксона дають гарантію, що Америка не прийме „замаскованої прогри", себто миру за всяку ціну.

В. Ткач

„НАЙВАЖЛИВІШІ" НІМЕЦЬКІ ВИБОРИ

Німецька преса однозгідна в питанні, що цьогорічні вибори до німецького парляменту, які відбудуться в кінці вересня, є найважливішими від часу постання Німецької Федеративної Республіки після другої світової війни. У цих виборах вирішиться, чи політичний провід Західної Німеччини залишиться й далі в руках християнських демократів, чи перейде до німецької соціялістичної партії.

Упродовж багатьох років політичною долею Західної Німеччини керували християнські демократи — головним чином завдяки великій особистості їх лідера, нині покійного Конрада Аденауера. Вони перебували в коаліції з порівняно невеликою ліберальною партією, не допускаючи до влади соціялістів. Але понад два роки тому прийшло до остаточного розриву християнських демократів з лібералами, після чого виникла т. зв. „велика коаліція" поміж християнською демократією і соціялістичною партією. Ця коаліція не була легкою ні для одних, ні для других з огляду на великі різниці у поглядах щодо різних політичних проблем. Сьогодні вчорашні партнери по коаліції поборюють себе взаємно у передвиборчій кампанії, сподіваючись здобути більшість мандатів у майбутньому парляменті. Найважливіші справи, над якими відбуваються завзяті передвиборчі дискусії, належать до ділянок фінансово - економічної й закордонної політики.

Обидві великі партії хочуть, розуміється, здобути абсолютну більшість в парляменті, що дало б їм свободу рухів і в творенні однопартійного уряду, і в підшукуванні партнера по коаліції. Але шансів на здобуття абсолютної більшости не має, певно, ні одна, ні друга партія. І тому й одні і другі мусітимуть або шукати коаліції з лібералами, або рішитися на затримання після виборів „великої коаліції".

Ця друга можливість змушує представників двох великих партій бути дещо стриманими у взаємних обвинуваченнях і нападах. Такої тактики особливо притримувався нинішній лідер християнських демократів і голова уряду Кізінґер. Але соціялісти перші загострили передвиборчу кампанію, що вже відповідають масивними атаками християнсько-демократичні діячі, в першу чергу „динамічний" міністер фінансів і лідер баварської частини християнської демократії Штравс, якого німецька публічна опінія й деякі чужинці вважають за майбутнього канцлера Західної Німеччини.

Соціялісти приписують собі успіхи уряду „великої коаліції". Це викликає гострі репліки християнських демократів, бож провід коаліційного уряду був в руках їх нього репрезентанта Кізінґера. Є кілька справ, які особливо становлять предмет спорів. Насамперед треба згадати про проєкти збільшення номінальної вартости німецької марки. В цій справі йшов масивний натиск на Німеччину збоку Англії, Франції й ЗСА. За таке збільшення був соціялістичний міністер господарства Шіллер, вважаючи, що власне за його міністрування господарча коньюнктура в Західній Німеччині настільки піднеслася, що це вимагає пригівняння н о м інальної вартости німецької марки до її справжньої купівельної вартости. Проти збільшення був, однак, міністер фінансів Штравс, наводячи аргументи, що подорожчання марки поставить у невигідне становище експорт німецьких товарів за кордон. За поглядами Штравса промовляли ще й престижеві моменти: не піддатися зовнішньому тискові. Хоч Штравс, підтриманий канцлером Кізінґером, і переміг, ця справа залишилася далі контроверсійною.

Але на допомогу християнським демократам прийшла інша обставина: в перших числах вересня, себто за кілька тижнів до парляментарних виборів, у різних галузях німецької індустрії, насамперед у металорґії, вибухли т. зв. дикі страйки, себто спонтанні страйки робітників, що відбуваються без згоди і навіть без відома відповідних професійних спілок. З огляду на те, що провід у професійних спілках знаходиться здебільшого в руках соціялістичних діячів, а за ділянку індустрії відповідає соціялістичний міністер Шіллер, ці страйки, безумовно, падають тягарем на соціялістичну партію. Преса і публічна опінія ставить питання: яким чином до „диких страйків" дійшло саме за міністрування соціяліста Шіллера, який впевнено твердив про цілковиту направу господарської коньюнктури в Західній Німеччині?

Друга подія, яка дає матеріял для атакування соціялістів і лібералів, це в зовсім зручний час відбута подорож соціялістичних і ліберальних парляментаристів до Москви: соціялістична делегація на чолі з головою соціялістичної фракції в парляменті Шмідтом прибула до Москви 21 серпня, саме в день першої річниці совєтської агресії в Чехо-Словаччині. Х р истиянські демократи твердять, що соціялістична делегація вернулася з нічим, що дає можливість Штравсові заявляти на передвиборчих мітинґах: „Я пішов би до Москви навіть пішки, якби знав, що там можу хоч чогось досягти"...

Щодо лібералів, то вони мають деякі одинакові погляди з соціялістами в ділянці політики, але різняться з ними, коли йдеться про справи економічні й соціяльні. Вони, наприклад, рішуче виступають проти пропонованої соціялістами співучасти робітництва у керівництві індустріяльними підприємствами, але разом з соціялістами вважають за конечне встановити добрі відносини з СССР, погодитися на сучасні кордони на сході та нормалізувати взаємини з „Німецькою Д е м ократичною Республікою", себто з комуністичною частиною Німеччини.

Є ще одна нова партія, яка має шанси здобути певну кількість мандатів і вперше засісти в західньонімецькому парляменті. Це Націонал-демократична Партія Німеччини, яку вважають за неонацистську. Ця партія критикує все, що до цього часу робилося і зроблено в Західній Німеччині. Вона мріє про захоплення влади і про „похід" у майбутньому не тільки на Берлін, але й взагалі на схід... Видно, що провідники цієї партії нічого не навчилися з минулого. Вона викликає гостре застереження не тільки в демократичних країнах Заходу, але й серед величезної більшости німецького суспільства. Не виключене, що вона таки дістанеться до парляменту, але всі три демократичні партії (християнські демократи, соціялісти і ліберали) наперед відкидають всяку можливість співпраці з нею. Поза тим у виборах візьмуть участь різні ліві відлами з більш чи менш прокомуністичним наставленням, але вони не мають шансів здобути мандати в парляменті.

Сьогодні пекучим питанням є, хто здобуде більше мандатів і керуватиме майбутнім урядом: християнські демократи чи соціялісти? З погляду українських національно - визвольних інтересів це питання майже не має значення. Во християнські демократи також уважають за конечне провадити закордонну політику, кінцевим результатом якої є порозуміння з СССР. В нюансах вони у цьому питанні відрізняються від соціялістів чи лібералів. Вони не мають „ілюзій" щодо можливостей швидкого досягнення такого порозуміння і виступають рішуче проти „концесій згори" без якогось еквіваленту збоку Москви. Але й вони, зважаючи, що без „згоди" Москви не можна розв'язати проблеми поділу Німеччини, намагаються не робити нічого такого, що могло б „дратувати" можновладців у Кремлі. А тому не треба, мовляв, зачіпати питання поневолених Москвою народів, а в першу чергу справи України. Бо Україна і її визвольна боротьба — це тема, яка не тільки „дратує", але й доводить до несамовитої люті нинішній совєтсько-російський провід.

М. Петрович

НЕОСТАЛІНСЬКИЙ „ГУМАНІЗМ"

Вістки, що дійшли до нас з України за посередництвом „захалявної літератури", говорять про те, що сьогодні по концтаборах і тюрмах СССР сидить коло 50 тисяч політичних в'язнів, з того 70 відсотків українців, приблизно 20 в і д с о тків інших неросійських народів та 10 відсотків росіян. Про це пише Горинь у своєму листі до совєтських керівників, висланому з мордовського табору, про це згадує акад. Сахаров і це підтверджує недавно виміняний на совєтських шпигунів англійський студент Д. Брук, який попав у совєтські концтабори за поширювання нелегальної літератури.

З цієї трагічної статистики можна зробити висновки. Отож вона підтверджує відомий уже факт, що спротив совєтському режимові найбільше поширений в Україні, і в зв'язку з цим там найгірше лютує большевицько - російське свавілля. Відносно велике число політичних в'язнів творять балтійці. Коли взяти до уваги, що це невеликі народи, то можна прийти до висновку, що вони по совєтських концтаборах і тюрмах „репрезентовані" пропорційно так, як українці. Тільки росіян серед них перебуває там відносно невелика кількість.

Російські політв'язні рекрутуються здебільша з кіл молодої опозиційної інтелігенції, переважно Москви та Ленінграду. Це підтверджують деякі автори російської „захалявної літератури", які не закривають того, що передова частина російської інтелігенції, носій свободолюбних ідей та боротьби з совєтським тоталітаризмом, ще не знаходить належного відгуку серед народних мас, ізольована від них. Ця маса в більшості перебуває ще у полоні в е л икодержавного російського шовінізму, репрезентованого сучасною керівною партійно - державною верхівкою.

У цих же умовах приходиться вести боротьбу нашим патріотам на батьківщині. Після того, як Хрущов розвінчав Сталіна, на Заході утвердилася думка, що в сучасних умовах в СССР не тільки зник сталінський терор, але й великою мірою гуманізувалися стосунки по совєтських концтаборах і в'язницях. Тим часом численні факти заперечують ці погляди. Правда, масового терору немає, але стосовані до ув'язнених насильство і безправ'я перевищують сталінські методи.

Про це багато розповідає молодий робітник Анатолій Марченко у книжці „Мої зізнання", що спершу появилася у „самвидаві" в СССР, а згодом і на Заході. Марченкові довгі роки довелося пересидіти у совєтських тюрмах та концтаборах, де він втратив здоров'я.

Однією з настрашніших сучасних тюрем в СССР, пише Марченко, куди посилають переважно політичних в'язнів, є колишня царська тюрма в місті Володимирі. Вікна у ній на три чверті замуровані, з чого видно, у якому напрямку еволюціонувала „соціялістична законність". Для спадкоємців царів царські тюрми занадто „комфортабельні". Крім того для політичних в'язнів добудовано в цій тюрмі новий корпус, у якому вогкіше й холодніше, ніж у корпусах царського часу.

До в'язнів як у тюрмах, так і в концтаборах, застосовують якнайсуворіший режим, щоб довести їх до загибелі. Так, наприклад, пише Марченко, в'язнів у володимирській тюрмі систематично виводять зимою на прогулянку. Після ночі, проведеної в неопаленому корпусі, така прогулянка перетворюється у страшну кару. Зате влітку, коли гарна погода і прогулянка під голим небом була б для в'язнів приємною, їх рідко коли виводять.

З року на рік в'язнів володимирської тюрми виморюють голодом. Марченко наводить у своїй книжці ряд жахливих фактів. Доходить до того, пише він, що один голодний в'язень випив кров іншого в'язня, який, не витримавши режиму, перерізав собі жили.

Або ще такий випадок, наведений Марченком: „В одній камері в'язні роздобули лезо від бритви і кілька днів збирали папір. Тоді вирізали кожен у себе по шматку м'яса — хто з живота, хто з ноги. Кров зібрали в миску, кинули туди м'ясо, розвели невеликий вогонь з паперу і почали все те варити. Коли доглядачі забігли в камеру, в'язні, поспішаючи і обпікаючи себе, хапали куснi м'яса з миски і швидко їх проковтували..."

Виморювання г о л одом практикується і в концтаборах. Як відомо з протестів наших політв'язнів і з книжки Марченка „Мої зізнання", до в'язнів застосовують масово карцери і особливий режим: з погіршеним харчуванням, систематично, за найменші провини позбавляють можливости діставати посилки з дому. Всіх цих методів уживається для того, щоб зламати волю політв'язнів, знищити їх морально і фізично.

Один із способів знущання — часті й надзвичайно докладні обшуки в'язнів: людей годинами тримають голими, оглядають з усіх боків, не для того, щоб щось знайти, а щоб познущатися.

Биття в'язнів було запроваджене у часи єжовського терору. Їх били на допитах, намагаючись видобути бажане для НКВД зізнання. Але після засудження в'язнів не били. Тепер пише Анатолій Марченко про публічне биття в тюрмах і по концтаборах. Крім того до в'язнів стосують середньовічні кари: щоб їм не давати вночі спати, плекають у деяких тюрмах щурів, годують в'язнів оселедцями не даючи при тому води.

Як виходить, життя у сучасних совєтських тюрмах і концтаборах не легше, ніж було за сталінських часів. Всякі балачки про гуманізацію совєтського режиму — звичайна нісенітниця. Також нісенітницею є вихвалювання совєтською пропагандою „соціялістичного законности". Будь - яка законність можлива тільки там, де існує свобода, де людина має право висловлювати свою думку, критикувати.

І ось в таких умовах приходиться нашій молоді в Україні протиставитися цій безправній тоталітарній системі. Не зважаючи на систематичне стосування терору на „волі", знаючи, що їх чекає в концтаборах і в тюрмах, ці молоді люди безстрашно ведуть боротьбу з совєтським режимом, протиставлять не тільки на волі, але й в ув'язненні. У цьому основна різниця між попереднім поколінням і сучасним. Сталінові вдалося масовим терором зломити волю людей, застрашити їх так, що вони й сьогодні живуть у вічному страху. Сучасне молоде покоління не зламлюється, протестує усюди, на кожному кроці.

Марченко змальовує у своїй книжці портрет секретаря липецького міського комітету комсомолу, з яким зустрівся він у тюрмі. На волі вдень цей хлопець керував комсомолом великого індустріяльного міста, а вночі писав і поширював антирежимні листівки.

Таких, як цей секретар комсомолу, тисячі, і число їх збільшується. Також і по тюрмах та концтаборах. Але й там вони протестують. Нам відомі великі голодівки в'язнів, їх протестаційні листи, в яких висвітлюють вони увесь фальш системи. Навряд чи терором і насильством вдасться режимові зломити їх тверду волю здобути для своїх народів свободу.

У КАРПАТАХ ЗНОВУ ЗНАЙШЛИ ЗОЛОТО

„Радянська Україна" з 7 вересня: „Приємна звістка надійшла в Львівську геологічну експедицію. Одна з розвідувальних партій, що працює в Карпатах на берегах гірської річки Лючка, знайшла мікросамородки золота, а одержані нею в результаті промивки галечників проби свідчать про промисловий зміст благородного металу".

Наука у вільному світі змагає до того, щоб пізнати правду. На основі цієї засади я писав повищі оцінки доповідей про Івана Франка.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Подяка від кримських татар

Ми, кримські татари, що вийшли з совєтського пекла і проживаємо тепер у Ню Йорку, з приємністю прочитали у Вашій доважній газеті з 11 вересня ц. р. „Звернення представників кримського народу до світового громадянства". Щиро дякуємо Вам за те, що ознайомили читачів Вашої газети з неймовірно тяжким становищем малочисельного народу, який бореться за право на життя.

Ще від часів царського гноблення між українським народом і кримськими татарами існувало і тепер існує почуття симпатії і приязні. Вони ставилися один до одного як добрі сусіди, в стихійному лихові простягали один одному руку допомоги. Переслідувані совєтською владою українці знаходили захист в Криму, а тисячі кримських татар, що тікали від переслідувань, не боячись доносу, проживали в гостинних українських містах.

Навіть тепер, коли совєтська влада без ніяких підстав позбавила кримських татар права на існування, жертвуючи своєю свободою виступив у їх обороні заарештований у травні цього року в Ташкенті емеритований генерал, українець Петро Григорович Григоренко.

Ми живемо надією, що прийде час, коли і українській народ і кримські татари добудуться повного національного визволення та незалежности. І тоді наші країни, як і дружба між нашими народами, процвітатимуть вічно.

Передайте почуття нашої приязни вільнолюбному українському народові.

З щирим привітом і подякою

Кримські татари
Мехмет Сердар
Джамейка, Н. И.

Не третє, а друге місце

Дорогі Панове!

Ми хочемо звернути Вашу увагу на статтю п. з. 18-ий Всеамериканський З'їзд в ... СУМА, яка була вміщена в „Свободі" з 3 вересня ц. р. (сторінки 1 і 6). Ми, дівоча відбиванкова дружина з Парми, Огайо, стверджуємо, що на З'їзді СУМА в Елленвілл, Ню Йорк, ми здобули ДРУГЕ МІСЦЕ, а не третє, як було подано.

Остаємось всі Вашi щановні читачі і дякуємо за Вашу поміч.

Іван Столяр, голова дружини, Дарія Павлик, секретар, Марійка Дзек, Марійка Кірілька, Дарія Хомик, Марійка Мельник, Софія Козаченко, Люба Моцьо, Орися Цецьо, Оля Головка

Парма, Огайо

Лука Луців

22 ДОПОВІДІ ПРО ІВАНА ФРАНКА

(7)

Л. Храплива згадує про цікавіші постаті дітей у творах І. Франка: нормальні, ненормальні та „понаднормальні" діти,і закінчує свою статтю прощальною проповіддю Мойсея з дітьми, бо, на її думку, в цій Франковій поемі „мов проміння у вогнищі сочки, збираються і заметежуються між іншими тема і всі його думки про дитинство та його значення для майбутнього життя".

∴

Роман В. Кухар на стор. 149-157 пише про „Картину Львова в повісті Івана Франка „Лель і Полель".

Автор уважає повість „Лель і Полель" за „світкий топографічний та соціяльний документ доби, . . . що рельєфно зображує Львів з доби 1848 р., як і 60-их, 70-их і 80-их років XIX віку". Окремі розділи його статті такі: „Рік 1848 у Львові", „Причинки до топографії Львова й околиці", „Львівські суспільні відносини другої половини XIX ст.", „До зазначеного питання" і „Львівська говірка XIX ст.".

Автор закінчив статтю таким висновком:

„Знайомість Франка описуваного місця й часу та спостережені ним з'явища суспільно-побутового порядку слід сприймати як автентичні й повною мірою авторитетні. Його мистецька картина Львова, змальована в повісті „Лель і Полель", має всі дані на те, щоб послужити причинком при відреставруванні нашого міста з непростудійованої ще достатньо доби XIX століття".

Проф. Кларенс Меннінґ у статті англійською мовою про ролю І. Франка „The role of Franko" (159-167) на самому початку стверджує, що Іван Франко є другим щодо значення письменником в українській літературі після Тараса Шевченка. Проф. Меннінґ закінчив свою статтю тим, що він, може, занадто підкреслив соціяльні ідеали Франкової праці, алеж Франко був „більше ніж тільки письменником"". У всіх своїх творах І. Франко висловлював ідеали й аспірації, які хотів здійснити між своїм народом. Своєю працею Франко перемінив несвідомої маси українського народу в сильне й об'єднане тіло, яке два роки після його смерти посягнуло по національну незалежність, і було б її здобуло, коли б „могучі світу зрозуміли проблему, яка стояла перед ними так само, як і перед українцями. Франко ніколи не втратив ідеалізму, ніколи не став догматичним соціялістом, але завжди вказував шлях до кращого і більше гуманного світу".

∴

Проф. Пантелеймон Ковалів у „Післяслові" (169-174) стверджує, що в „обидвох томах є статті, які без сумніву будуть важливими причинками для дальших і глибших студій над творчістю великого Каменяра України. Очевидно, повне і всебічне вивчення велетенської творчости Івана Франка вимагає ще дуже багато зусиль, праці і глибоких студій".

Автор закінчив своє „Післяслово" так:

„Великий Франко високо підніс прапор праці і перед усім світом засвідчив працьовитість українського народу. Цей прапор він передав нам, своїм наступникам праці, і ми повинні його з честю нести, нести так, як ніс його Іван Франко".

∴

Мя нарікали на те, що при деяких доповідях не було резюме. Читач може поставити і нам таке домагання, хоч нам важко ще раз з'ясовувати осяги 22-ох доповідей, про які ми коротко згадували.

Тут можна підкреслити, що найбільше доповідачів зацікавилися суспільно-політичними й самостійницькими проблемами І. Франка: Р. Смаль-Стоцький, М. Стахів, В. М. Верган, Б. Романенчук, В. Жила та Яр Славутич. Цю проблему треба вияснити на основі всієї Франкової творчости, і то хронологічно, бо ніхто не може твердити, що автор „Мойсея" думав так само про с у с п ільно-політичні справи в 1876 році, як в 1906-му.

Не опрацьовані ані тут, ані в Україні формальні проблеми Франкової творчости. Під комуністами на ці справи не звертають належної уваги, бо ж там на першому місці стоїть ідеологія письменника. К. Кисілевський порушив справу стилістичних й ритмічних засобів Франкових поезій, Гр. Лужницький — драматичність поетичних образів в поемах Франка, а Юрій Бойко заторкнув проблему розвитку Франкового стилю.

Дві доповіді О. Домбровського й В. Радзикевича займаються в і д н ошенням поеми „Мойсей" до Біблії.

Про всі інші доповіді, які порушують якусь одну проблему, ми писали вище, і тепер не думаємо про них ще раз згадувати.

На закінчення можна б повторити слова проф. П. Коваліва: „Франко високо підніс прапор праці . . і ми повинні його з честю нести, нести так, як його ніс Іван Франко"! Солідно опрацьовувати окремі проблеми на основі всієї Франкової творчости: науковоі, публіцистичної та мистецької, бо тільки тоді зможемо дати правду, за яку ціле життя боровся Іван Франко. Цього не видно у всіх доповідях, що про них згадували.

∴

Ті, що читали мої оцінки, уважають їх за занадто лагідні. Та посилаю скажу я не боюся, бо ціную це, ніж когось скривдити.

Маю надію, що автори доповідей по-науковому дивитимуться на мою працю і вважатимуть її за ще один крок ближче до правди про Івана Франка.

На жаль, автор цих рядків мав уже неприємності збоку одного автора доповіді, та ми і надалі віряі старинній правді, що хоч і „приятель є Платон, то найбільше вільною приятелькою є Правда"!

(Кінець)

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 26-го до 30-го ТРАВНЯ 1969 РОКУ, НА СОЮЗІВЦІ, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

12.

XIII. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ, ДИСКУСІЯ І СХВАЛЕННЯ

(Продовження з попереднього числа)

4. Фінансова допомога Округам, які ведуть живу діяльність або її бажають вести, але спиняють їх кошти, яких не мають з чого покрити. Зокрема є конечністю звертати Округам їхні готівкові видатки, зв'язані з поїздками, листуванням, телефонами, тощо. Крім того слід встановити для заохоти в праці бонуси для голів Округ, або їх активних організаційних референтів за виконання річних квот нових членів на терені округи. Це може стати успішним засобом придбання нових й дуже потрібних окружних організаторів. При цьому пропоную відбувати періодичні, щонайменше раз в рік, конференції-з'їзди Окружних Комітетів, а бодай їх голів та активних окружних організаторів. В цей спосіб Округи можуть стати засобом успішної організаційної праці, чим досі у своїй масі не є й не мали змоги бути. Ці конференції зміцнять зв'язок головної канцелярії з тереном.

5. Поїздки спеціяльних організаторів у віддалені від центрів нашого життя околиці, де є Відділи УНСоюзу, або можуть постати. Досвід показує, що такі поїздки приносять значний успіх, хоч нерідко є зв'язані з поважними коштами.

6. Збільшення активности головних урядовців та урядовців відділових, щоб не складати всього тягару організаційної праці на осамітнених секретарів. Пропоную, схвалити, щоб кожний головний урядовець склав УНСоюзові у його 75-річчя як ювілейний подарунок 25, а відділовий 10 членів. Це збільшить число наших членів і, що більше дасть переконуючий приклад другим.

7. Видати спеціяльне звернення до власників 20-річних грамот, які дозріли до заплати, або за які вплачено вже вкладки, щоб вони поновно забезпечилися, зокрема в цей ювілейний рік.

8. Звернутися до всього свідомого українського громадянства, яке ще не є членами УНСоюзу, щоб забезпечилося в ньому ще в цім році, й в призванні заслуг УНСоюзу для української громади, стало його ювілейними членами.

9. Започаткувати архів УНСоюзу в Головній канцелярії.

10. Створити підставову бібліотеку для користування обласних і постійних організаторів і передплачувати для них забезпеченеву пресу.

11. Активно продовжувати заходи за об'єднанням українських братських Союзів."

Більших цих пропозицій не є новістю. Їх з більшими, чи меншими стилістичними змінами, повторюю рік-річно і думаю, що прийшов великий час потрактувати їх, як резолюції і їх, схваливши, взятися приспішено переводити в життя. Приходять щораз твердші часи й тому півзасоби не принесуть зміни. Треба радикальних змін, не оглядаючись на більші видатки, які Богу дякувати, заможний УНСоюз має з чого покрити. Автім щоб здобути гроші, треба їх насамперед видати. Чим скоріше переведемо ці й інші потрібні зміни, тим скоріше УНСоюз стане на шлях дальшого, прикладного росту.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ, ОФОРМЛЕНІ З ЙОГО ДОРУЧЕННЯ РЕД. А. ДРАГАНОМ

У пошані до піонерів

● Головний Уряд Українського Народного Союзу, зібраний на своїх річних нарадах на своїй оселі Союзівці в тижні від 26-го травня 1969-го року, в якому сповнилося 75 років його існування та його служби народові, клонить голову у найбільшій пошані і вдячності для своїх піонерів і основоположників, які у своїй далекозорості 75 років тому зорганізували Український Народний Союз, щоб забезпечити кращу долю для себе і своїх нащадків в Америці і Канаді та допомогти Українському Народові на рідній землі в його змаганнях до волі і незалежности.

Салют Українському Народові

● Головний Уряд Українського Народного Союзу шле свій салют та висловлює подив для героїчного Українського Народу, який продовжує і посилює свої змагання до волі і незалежности та в найтрудніших обставинах комуно-московської окупації і опресії творить нові великі вартості, даючи ними неоцінений вклад у вселюдський розвиток.

Поклін членам Почесного Ювілейного Комітету УНС

● Головний Уряд Українського Народного Союзу складає свій поклін та висловлює свою вдячність Верховному Архиєпископові і Кардиналові Блаженнішому Йосифові Сліпому, Митрополитові Української Православної Церкви в ЗСА Блаженнішому Іоанові Теодоровичеві, Митрополитам Української Католицької Церкви в Канаді і ЗСА Високопреосвященнішому Максимові Германюкові і Високопреосвященнішому Амвросієві Сенишинові, Архиєпископові Української Православної Церкви в ЗСА Високопреосвященнішому Мстиславові Скрипникові, воім Преосвященнішим Єпископам Українських Католицької і Православної Церков, Високопреподобним головам Українських Євангельсько-Баптистських Церковних Об'єднань, Достойнимним Губернаторам Стейтів і Прем'єрам Провінцій та Високоповажанним Головам Українських Центральних Репрезентацій і Наукових Установ ЗСА і Канади за їх участь у Почесному Ювілейному Комітеті УНСоюзу з нагоди його 75-річчя.

Привіт для Відділів і Членства УНС

● Головний Уряд Українського Народного Союзу вітає всіх Урядовців Відділів та всіх Членів УНСоюзу в цьому його ювілейному році та закликає їх до нових і ще більших зусиль для здійснення заповіту своїх основоположників, щоб усіх українців Америки і Канади об'єднати в організаційних рямках УНСоюзу, ведучи свою працю під ювілейним кличем: У ПОШАНІ ДО ПІОНЕРІВ — ЛИЦЕМ ДО МОЛОДІ!

У справі Патріярхату УКЦ

● Головний Уряд Українського Народного Союзу, мавши на увазі продовжувану тепер у наших громадах акцію для організаційного завершення Української Католицької Церкви створенням її Патріярхату та відбуття Синоду Владик цієї Церкви для здійснення цього великого задуму, як і визнаючи історичну важливість цієї справи, потверджену рішеннями Світового Конгресу Вільних Українців та Українського Конгресового Комітету Америки і Комітету Українців Канади, наголошує своє дотеперішнє активно-позитивне відношення до справи Патріярхату УКЦ і закликає всіх своїх урядовців і членів українського католицького віровизнання особисто й організовано найбільш активно піддержувати акції в цій справі.

У справі постійної фундації УНС

● Головний Уряд Українського Народного Союзу, мавши на увазі 75-річчя цієї найстаршої і найбільшої та найзаможнішої установи українців Америки і Канади та нав'язуючи до її найкращих традицій та заповітів її основоположників, рекомендує найближчій Конвенції УНСоюзу встановити ПОСТІЙНУ ФУНДАЦІЮ УНС із закладовим капіталом не меншим, як $500,000.00, прибутки з інвестицій яких були б щорічно використовувані для підтримки і заохоти української наукової і культурної творчости. Головний Уряд рівночасно доручає Головному Екзекутивному Комітетові приготовити і предложити найближчій конвенції плян такої фундації.

У справі Інституту Англомовної Енциклопедії

● Головний Уряд Українського Народного Союзу, мавши на увазі величезну прислугу, яку вчинила для української і вселюдської правди і справи дво-томова Англомовна Енциклопедія Українознавства, рекомендує найближчій Конвенції УНСоюзу створити при Видавництві УНС окремий ІНСТИТУТ АНГЛОМОВНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА, який у співпраці з українськими науковими установами продовжував би цю працю.

Після цього перервано наради на час обіду до години 2-ої по полудні.

ВОСЬМА (ПОПОЛУДНЕВА) СЕСІЯ

ДИСКУСІЯ НАД РЕКОМЕНДАЦІЯМИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

До дискусії зголосилися наступні головні урядовці: В. Сохан, д-р В. Ґалан, Б. Зорич, п. Олена Олек, І. Іванчук, Д. Попадинець, В. Запаранюк, д-р М. Данилюк, В. Дідюк, І. Ващук, В. Гірняк, п. Анна Чопик, І. Одежинський, д-р Я. Падох, С. Куропась, П. Пуцило, І. Геврик і почесний член Головного Уряду Р. Слободян.

Питання, які порушено в дискусії, торкалися: стягання вкладок прямо з головної канцелярії УНСоюзу могло б відтяжити секретарів, але секретарі втратять контакт з членами і їх родинами, а водночас з кандидатами на нових членів; набуття союзового дому в Торонті; питання продовжування чи понехання поширювання стипендійних грамот канадійської високошкільної Стипендійної Фундації; фінансової допомоги Округам та їх ролі в організаційній праці УНС; морґеджової політики а саме: призначення квот морґеджових позичок на Округи; вишкільних курсів для більш і менш заавансованих курсантів; поступовання з Відділами, які залягають з висилкою вкладок до гол. канцелярії; порівняння бюджетів і їх виконання за ряд років; управень Окружних Комітетів; бонування секретарів; здержання набуття інших осель до розбудови Союзівки; інтесивного користування радіо-передачами, популяризуючими УНС; зукупна більшої кількости книжки Чорновола; утворення Культурного Фонду УНС; приявности членів Екзекутиви на відзначенні ювілею УНС в Давфині; підвишки бюджету канадійської канцелярії для переведення вимог асекураційної влади;

На внесення **В. Гірняка**, піддержане **п. А. Чопик**, замкнено дискусію і приступлено до відповідей членів Екзекутиви. Провід перебрав заст. гол. предсідника Володимир Сохан.

Відповідаючи на завваги й запити Ярослав Падох підмітив, що є можливість залишити Окружні комітети так, як вони є й тоді вони надалі будуть допоміжним засобом зустрічі членів Екзекутиви з відділовими урядовцями, а передовсім зі секретарями, що є конечним. Але куди краще було б зробити Округи посереднім звеном у нашім зв'язку з Відділами та органом, який допомагав би головній канцелярії, а то й обласним організаторам, де вони є, в щоденній праці, зокрема на організаційному полі. Так було б краще і це потрібне, але без фінансової допомоги такої співпраці ми не дістаємо і ледви чи, з малими винятками, дістанемо. Тому пропонує, щоб таку фінансову допомогу признати всім активним Округам. Також висловлюється за цим, щоб головам Округ або їх організаційним референтам дати бонуси за кращі вислідu праці, зокрема за виконання квот членів, призначених Округам. Відносно курсів, то було б дуже корисним поступати так, як радить гол. контролер І. Іванчук, але це є дуже коштовне і не все до переведення, бо звичайно на курси голоситься небагато осіб. Прийшлось би на різні, поділені, курси витрачати багато часу викладачів та видатків. Отже для таких різноманітних курсів треба було б мати більший бюджет на курси, окремого фахового викладача і покривати видатки курсантів, бо тільки тоді їх можна б було примушувати брати обов'язкову участь у курсах. **Інж. С. Куропась** обстоює потребу негайно набути Союзівку коло Чикаґа та закупити 500 книжок Чорновола та 500 Коляски для розповсюдження їх серед впливових американців та інституцій. Також є за цим, щоб УНСоюз допоміг виставити оперу „Анна Ярославна" в Чикаґо, Клівленді, Торонті, Дітройті, Піттсбурґу і Монтреалі. Гол. касир **П. Пуцило** відповів на пропозиції фінансового порядку, узалежнюючи переведення запропонованих додатків до рекомендацій членів Екзекутиви від наявности фондів, а заст. гол. предсідника **В. Сохан** торкнувся піднятого питання грамот морґеджового забезпечення, яке в дійсності є теж життьовим забезпеченням.

Після закінчення відповідей над дискусією і рекомендаціями членів екзекутиви, схвалено перевести над ними загальне, гуртове, голосування, залишаючи до окремого голосування лише ці рекомендації, які відносяться до набуття Союзівок в Чикаґо і Торонті та рекомендації щодо закупна книжки Чорновола і Коляски. Згідно з цією порядковою ухвалою переведено загальне голосування і прийнято всі рекомендації членів екзекутиви однодушно. Після того схвалено в окремому голосуванні також однодушно такі рекомендації:

1. Виконати попередні постанови в справі набуття осель в околиці Чикаґа та Торонта,

2. Закупити до тисячі примірників книжки Чорновола та до п'ятсот примірників книжки Коляски для їх поширення.

Окремо переведено дискусію та голосування над рекомендаціями гол. предсідника Йосипа Лисогора. Над ними відбулася обширна дискусія, в якій взяли участь В. Сохан, Я. Падох, Т. Шмаґала, В. Дідюк, П. Пуцило, Марія Демидчук, д-р М. Данилюк, І. Геврик, І. Одежинський, д-р В. Ґалан, і М. Куропась, після чого більшістю голосів рекомендації схвалено.

Після 15-хвилинної перерви приступлено до наступної XIV точки нарад, а саме до схвалення бюджету.

XIV. СХВАЛЕННЯ БЮДЖЕТУ

Головний касир Петро Пуцило запропонував бюджет УНСоюзу на 1969 рік. В дискусії над пропозицією забрали голос головна радна Анна Чопик, яка вимагала, щоб до бюджету вставити суму $ 3,000 на Курси Українознавства, які відбуваються щорічно на Союзівці, та заст. гол. предсідника Богдан Зорич, який вимагав, щоб до бюджету вставити окрему суму на урядовця Канадійської канцелярії, чого вимагає Онтарійський асекураційний департамент, в рямцях вимаганого поширення діловодства тієї ж канцелярії. Гол. касир П. Пуцило вияснив, що даток на Курси Українознавства вже знаходиться в сумі, призначеній на Союзівку, а щодо можливих нових видатків Канадійської канцелярії, екзекутива кожночасно могтиме їх покрити з власних адміністраційних фондів. Після цього, на внесення гол. урядовців Андрія Джули, Олени Олек і Богдана Зорича, принято однодушно проєкт бюджету, запропонований гол. касиром, без змін.

ЗАПРОПОНОВАНИЙ БЮДЖЕТ НА 1969 РІК:

Виплати друкарні й книгарні	$ 350,000.00
Зворот коштів Відділовим секретарям	223,000.00
„Свобода" за орган	163,000.00
Платня службовиків у Головній Канцелярії	136,000.00
Платня Головного Уряду	72,000.00
Нагороди за нових членів	38,000.00
Канцелярійні друки й прибори	25,000.00
Платня обласних організаторів	28,200.00
Кошти подорожі й репрезентації (загальні)	30,000.00
Кошти подорожі обласних організаторів	20,000.00
Кошти річного засідання	14,000.00
Видання УНС англ. і укр. мовами	20,000.00
Чинш за канцелярії у власному будинку	12,000.00
Асекураційні департменти за дозволи (контроля)	14,000.00
Виплати на пошту й експрес	9,000.00
Кошти перевірки майна фаховою контролею	5,000.00
Актюар за оцінку та статистику	5,600.00
Федер. податок за соц. забезпечення	8,000.00
Кошти секретарських курсів і окружних нарад	4,500.00
Пенсійні оплати службовиків	5,200.00
Опікунча обслуга над бондами	5,200.00
Оголошення й друки	4,200.00
Телефон і телеграми	4,500.00
Лікарські бадання нових членів	3,000.00
Загальні канцелярійні видатки	3,800.00
Хоробове забезпечення службовиків	9,000.00
Обниження вартости машин у друкарні	6,000.00
Нагорода Відділових предсідників і касирів	2,800.00
Відзнаки, книги й медалі для членів	2,000.00
Винайм і обслуга машин ІБМ	3,300.00
Групове забезпечення службовиків	2,600.00
Машини, шафи, меблі	2,000.00
Спортова акція	2,200.00
Асекурація	2,300.00
Кошти Головної Контролі	2,000.00
Бонди Головного Уряду	1,600.00
Податок від доходів канадських інвестицій	1,400.00
Стейтовий податок за службовиків	1,500.00
Винагорода головного лікаря	1,000.00
Обезпечення службовиків (комп.)	500.00
Вкладки до братських конґресів	800.00
Федеральний податок за службовиків	300.00
Асекураційні книжки й журнали	600.00
Кошти вдержання Канадської Канцелярії	2,500.00
Оплата за канадські чеки й депозити	600.00
Разом:	**$1,248,200.00**

Після апробати запропонованого бюджету головний касир запропонував наступні рекомендації:

Додержуватися якнайтіснійше встановленого бюджету, головно при витратах із народного фонду, пожертви з якого розділяє Головний Уряд часто далеко поза наявні фонди,

Продовжувати дотеперішню інвестиційну політику УНСоюзу із розподілом інвестицій поміж бонди і морґеджі для здобуття якнайвищої відсоткової стопи, яка служитиме інтересам УНСоюзу і його членства,

Апробувати дотеперішню політику постійного пристосування висоти відсотків від морґеджових позичок відповідно до відсоткової стопи на ринку морґеджових позичок в ЗСА і Канаді,

Посилити акцію поборювання спізнень відділів із надсиланням місячних розрахунків із зібраних членських вкладок та поборювання спізнень у сплатах морґеджових позичок,

Опрацювати до наступної конвенції проєкт основної реформи допомогового фонду УНСоюзу, включно із реформою вкладок до цього фонду та виплат з нього,

Поробити дальші кроки для введення механізації праці фінансового департаменту в ділянках: книговедення — приходів і виплат, морґеджових позичок, позичок для членів на підклад їх грамот, виплат платень службовикам, та евіденції незгрошевлених чеків дивіденди.

Після цього приступлено до чергової точки нарад, а саме до „Внесень і ухвал".

XV. ВНЕСЕННЯ І УХВАЛИ

До голосу зголосилися наступні учасники нарад: пп. І. Геврик, І. Іванчук, В. Запаранюк, М. Демидчук, д-р М. Данилюк, Т. Шмаґала, д-р В. Ґалан, М. Куропась, О. Олек, В. Дідюк, В. Гірняк, Д. Попадинець, Б. Зорич, І. Ващук, Т. Шпікула і С. Гавриш.

Гол. контролер **Іван Геврик** запропонував схвалити резолюцію того змісту, що всі неплатні головні урядовці мають одержувати однакові звороти коштів та дієту за засідання й наради Головного Уряду та Екзекутиви й за всякі чинности й репрезентацію УНСоюзу, з доручення Головного Уряду чи Екзекутиви, як також за час подорожі, згідно з постановами статуту. Резолюцію, після дискусії, піддержану головним радним Тарасом Шмаґалою, схвалено. Крім того І. Геврик запропонував схвалити три рекомендації для виконання Екзекутивою, а саме: перевести, не відкладаючи, розбудову Союзівки, збільшуючи число мешкальних кімнат: поставити, як передумову для признання стипендії бодай дворічне членство в УНСоюзі; докласти старань до того, щоб оживити суспільне й братське життя й діяльність у Відділах УНСоюзу. Після дискусії ці рекомендації схвалено.

Гол. контролер **Іван Іванчук** пропонує схвалити резолюцію такого змісту: беручи до уваги ухвалу Конвенції відносно набуття оселі УНСоюзу в околиці Чикаґа, Головний Уряд закликає Екзекутиву негайно приступити до набуття такої оселі. При цьому внескодавець поінформував, що є новий об'єкт в ціні понад $ 400.000 і домагався, щоб на закупно оселі виасигнувати $ 500.000. Після дискусії однодушно схвалено резолюцію, як вище, а саме: що Головний Уряд закликає Екзекутиву приступити негайно до набуття оселі в околиці Чикаґа.

Гол. радний **Володимир Запаранюк** пропонує схвалити рекомендації такого змісту: 1. Приступити до розбудови Союзівки вже в цім році; 2. Негайно відновити радіові передачі УНСоюзу там, де вони були передавані, і ввести передачі на інших радіостаціях, для допомоги в успішнім завершенні ювілейної кампанії з метою розбудови УНСоюзу; 3. Негайно, ще в цім році, видати картки з побажаннями з нагоди ґрадуації студентів-членів УНСоюзу і кандидатів на членів, щоб могти ними вже скоро користуватися, а коли була б перешкода у їх надрукуванні, щоб набути такі картки і надрукувати на них ґратуляційний текст.

Гол. радна **Марія Демидчук** пропонує рекомендувати Екзекутиві зрівняти допомогу уділювану хворим членам-жінкам з такою ж допомогою уділюваною мужчинам, а також переглянути можливости рекомендування Конвенції переведення змін допомогового фонду та засад, за якими уділюється допомогу. Дискримінація у відношенні до жінок не відповідає засадам братської рівности. Також пропонує не оголошувати уділених допомог, бо члени цим невдоволені. Внесення п. Демидчук піддержали І. Геврик і Я. Падох і їх однодушно схвалено.

В дальшому п. М. Демидчук пропонує рекомендувати Екзекутиві, щоб вона приділила для старших членів, які перейшли на пенсію і бажають мешкати на Союзівці, окремий дім та щоб принимати всіх кандидатів. В дискусії дир. Союзівки В. Квас пояснив, що нікому не відмовлено побуту на Союзівці, якщо кандидат міг самий за себе подбати, бо ми не маємо тут лікарської опіки і хворих людей не можемо принимати. Але є велика міграція таких резидентів і під цю пору маємо їх тільки п'ять. Принимає кандидатів головна канцелярія. Оплата є мінімальна, бо $ 80-120 місячно за повне удержання та мешкання. Однодушно схвалено рекомендувати Екзекутиві, щоб, як буде більше число старших членів, які бажатимуть мешкати на Союзівці, приділити для них окремий будинок.

Д-р В. Ґалан пропонує, щоб Екзекутива порозумілася з управами українських домів для старших людей в Філядельфії при українській католицькій Катедрі та у Торонті з подібним домом й договорилися про умови перебування там наших членів, які б собі того бажали, замість перебування на Союзівці. **І. Геврик** пропонує це саме відносно дому старших членів у Вінніпеґу. Обі рекомендації однодушно схвалено.

Гол. радний **д-р Михайло Данилюк** пропонує, щоб приготовити до Конвенції проєкти утворення культурної фундації УНСоюзу та Інституту Енциклопедії УНСоюзу. Ці пропозиції принято до відома.

Гол. радний **Тарас Шмаґала** пропонує схвалити наступні резолюції, які запропонував в своїм письмовім звіті Виховно-дослідчий Комітет, а саме:

1. Ввести обов'язковий курс українсько-американської історії для всіх студентів Курсів Українознавства на Союзівці. Тимчасовим підручником для цього курсу повинна стати Історія УНСоюзу А. Драґана, видана в обох мовах.

2. Заключувати з усіми особами, які є зв'язані з курсами, формальний і ясний контракт, встановляючий платню та інші умови праці і побуту.

3. Перенести примарну відповідальність за курси на окремий Комітет для Культурних Курсів, в склад якого входили б наступні особи: головний предсідник, гол. касир, директор курсів і два члени Виховно-дослідчого Комітету УНСоюзу. Цей Комітет мав би збіратися в січні кожного року, щоб обговорити програму студій, бюджет, передбачений персонал і свою відповідальність.

4. Основно відновити і побільшити „Винники" та „Львів", будинок для приміщення в нім 30 хлопців. Ці резолюції схвалено.

Д-р В. Ґалан додатково пропонує, щоб доручити Виховно-дослідчій Комісії УНСоюзу занятися спростуванням помилок та ворожих нам текстів у підручниках, вживаних у американських школах. Цю рекомендацію схвалено.

Гол. радний **Мирон Куропась** пропонує схвалити наступні резолюції:

1. That all Supreme Assembly members, field representatives, and District organizers who complete the course requirements for an F.I.C. designation, all costs for this degree be refunded by the UNA.

2. That the recommendations of both the Youth Committee and the UNA Educational Research Committee be explored further by the Educational Research Committee for the purpose of preparing the groundwork for the creation of a Ukrainian National Youth Association under our sponsorship.

3. Whereas the Ukrainian National Association has, in the past, published Hrushevsky's **History of Ukraine**, a number of works by Prof. Manning, and **Ukraine: A Concise Encyclopaedia**, where the major research emphasis has been on Ukrainian politics-history in general, and

Whereas the Ukrainian National Association has fully supported the Shevchenko Scientific Society, UVAN, and the Harvard Studies Chair, scholarly organizations concerend mainly with the development of research related to Ukrainian problems in general, and

Whereas there has been a dearth of research aimed at our Ukrainian life in North America,

Therefore, be it resolved that the UNA Educational Research Committee with the full advice and support of the UNA Supreme Executive, shall encourage and help develop scholarly research dealing with the subject of the Ukrainian immigration in North America and related subjects such as assimilation, cross generational and cultural maintenance, using all feasible means available to our organization in the achievement of this end.

М. Куропась та **А. Драґан**, пропонують наступну резолюцію: Головний Уряд УНСоюзу доручує Екзекутивному Комітетові УНСоюзу подбати про власне або інше видання англомовного журналу, що відповідав би теперішнім потребам нашої молоді та щоб такий журнал міг появитись уже перед найближчою Конвенцією УНСоюзу.

В дальшому М. Куропась пропонує схвалити, що Виховно-дослідча Комісія має продовжувати свої дослідчі студії.

Вище подані внесення були схвалені без змін.

(Продовження на сторінці 4-ій)

XV. ВНЕСЕННЯ І УХВАЛИ

(Продовження зі сторінки 5-ої)

Гол. радна Олена Олек пропонує схвалити наступні рекомендації:

1. I recommend that when a new secretary is elected in a Branch, the Home Office should immediately send a letter of congratulations and welcome, together with a book of instructions and all materials pertaining to our organization, our system, how to keep books and insurance plans — and our offer of assistance at any time. At the same time, the local Supreme Officer, if any, should get a copy of this information and also contact this secretary with an offer of assistance. A letter of congratulations and welcome should also be sent to the newly elected Branch president.

2. As our Sports Committee spends a lot of time and makes plans a year in advance and then when the Convention year comes along and should the members of this committee not be elected, all this work and planning is in vain. Therefore I recommend that the Sports Committee continue its work until replacements come in and other committees make these same plans. Or, if the Executive Board sees fit, appoint a Sports Director.

Гол. радний Василь Дідюк пропонує схвалити наступну резолюцію:

Головний Уряд доручує Екзекутиві найдальше до трьох місяців після цих річних нарад скликати конференцію усіх обласних організаторів для обговорення усіх основних організаційних справ та складення пляну дальшої організаційної праці. Конференція повинна тривати бодай два дні. Внесення піддержав М. Куропась і його одноцушно схвалено.

В дальшому В. Дідюк запропонував наступні рекомендації:

1. Допомогти Шевченківські Фундації ім Шевченка у Вінніпезі пожертвою $ 1.000.
2. Допомогти Домові для старших в Торонті сумою $ 1.000.
3. Набути Дім в Торонті.
4. Набути Союзівку в Канаді.
5. Влаштувати День Молоді у 75-річчя УНСоюзу в Канаді і Америці.
6. Видавати щомісяця „Канадійську Трибуну УНС" і подбати про союзові радіо-програми.
7. Шукати шляхів до української молоді і закладати молодечі Відділи УНСоюзу.
8. Влаштовувати панелі для молоді про УНС.
9. Встановити кращі нагороди для успішних організаторів (бонуси). Вести змагання між Округами.
10. Увести морґеджові грамоти.
11. Утворити Культурну Фундацію УНС із закладовим капіталом у сумі $ 500,000.
12. Уділювати фінансову допомогу Округам.
13. Уділювати фінансову допомогу молодечим організаціям і молодечим Відділам УНС.
14. Уділювати фінансову допомогу Курсам Українознавства.
15. Упорядкувати морґеджові справи та встановити засади уділювання морґеджів особистих і для церков та організацій.
16. Змагати до получення малих і слабих Відділів.
17. Щороку, бодай раз у рік, відбувати зустрічі-наради обласних організаторів.

До трьох місяців від цих нарад відбути організаційну зустріч обласних організаторів з головним секретарем і іншими членами Екзекутиви для обговорення і запляновання організаційних справ. Справи для обговорення і запланування були б такі: Посилення організування членів; обезпечення; трудноці; провідні люди; професіоналісти; молодь, конкуренція чужих асекураційних компаній, організатори: обласні, окружні, постійні і відділові, терен праці і його розподіл; старі віком секретарі, молоді секретарі, курси, пропаганда, преса, радіо, „Трибуна УНС" і ін.

Вище подані рекомендації схвалено.

Гол. контролер Володимир Гірняк пропонує, нав'язуючи до вище схвалених внесень, щоб в програму конференції обласних організаторів вставити також доповіді цих організаторів на організаційні теми, сперті на їх досвіді в терені та звіти з їх праці, що схвалено без дискусії.

В дальшому В. Гірняк запропонував, щоб встановити тверді засади уділювання стипендій й їх подати на аплікації, щоб кожний аплікант знав, які є вимоги та які вигляди дістати стипендію. Також слід про це поінформувати секретарів Відділів, висилаючи їм для інформації взори аплікацій на стипендію.

На цьому перервано наради на час вечері і схвалено відбути третю в цім дні, вечірню сесію, починаючи від години 8-ої вечором.

ДЕВ'ЯТА (ВЕЧІРНЯ) СЕСІЯ

Продовжування внесень і ухвал

Головний радний **Дмитро Попадинець**, пропонує схвалити наступні рекомендації:

1. Перевести студії метод праці інших забезпеченевих братських організацій для модернізації наших метод праці та організаційних змін.
2. Перевести переоцінку всіх наших грамот і порівняти їх з грамотами інших Союзів та асекураційних компаній та ввести нові.
3. Зрівняти дивіденду членів молодечого департаменту і департаменту дорослих.
4. Ввести порівняльну таблицю бюджету і його виконання в річному і конвенційному періодах і то окремо щодо Головної Канцелярії, Видавництва і Союзівки.

Заступник гол. предсідника **Богдан Зорич** рекомендує схвалити наступні рекомендації:

1. Доручити Екзекутиві приступити до набуття союзового дому в Торонті; 2. Поміщувати постійні інформації про УНСоюз у канадійській пресі: 3. подбати про підручники для секретарів і організаторів. Пропозиції були піддержані І. Геврником, д-ром В. Галаном і В. Гірняком й були схвалені.

Гол. контролер **Іван Ващук** пропонує схвалити рекомендацію, щоб Округам, які виконують бодай 75% своїх квот нових членів виплатити на їх видатки по одному доляpові за кожну тисячку забезпечення. Внесення піддержав Я. Падох, з цим, що при виплаті не будуть враховувані суми акцидентового забезпечення. Рекомендацію схвалено.

Гол. радний **Тарас Шпікула** пропонує, щоб членам, які вповні виплатили свої грамоти, посилати газету за оплатою яку вносять активні члени. В .Сохан підмітив, що такі члени, якщо вже наново не можуть забезпечитися, мають змогу користати зі знижки передплати „Свободи". Т. Шпікула пропонує, щоб в цім році висилати обіжники, призначені для секретарів, також до касирів і предсідників Відділів.

Пропозиції рекомендацій гол. радного Степана Гаврища, в його неприявности ізза недуги дружини, відчитав заст. гол. предсідника Володимир Сохан.

Пропоную признати дотації по $100 для професійних українських спортових клюбів, а саме: (1) Український Спортовий Клюб „Тризуб", Філядельфія; (2) Український Спортовий Клюб „УСК", Ню Йорк; (3) Український Спортовий Клюб „Чорноморська Січ", Нюарк; (4) Український Спортовий Клюб „Леви", Чікаґо; (5) Український Спортовий Клюб „Львів", Клівленд.

1. Як напрямні для дальшого уділювання морґеджових позичок, рекомендую обмежити уділювання позичок на великі суми на церкви або громадські інституції, зате більше позичати на доми членів, а також

2. визначити квоти позичок на поодинокі околиці, базуючи їх на числі членів у даній околиці, як напр., Дітройт, Чикаго, Філядельфія, Ню Йорк та інші місцевоти в ЗСА і Канаді.

3. Також рекомендую змінити систему повідомлювання Головної Канцелярії про членів, які не заплатили вкладок та подавати довжників на осібних листках.

4. Рекомендую влаштовувати окремі секретарські курси для нових секретарів і для старших, які мають мало практики.

Рекомендації схвалено.

В цьому місці прибув на наради головний предсідник Йосип Лисогір, повернувшись з Ню Йорку, куди виїхав для побачення з Їх Блаженством Митрополитом Канади Іларіоном.

Дискусія над черговою Конвенцією

Згідно з бажанням приявних головних урядовців, гол. радний з Клівленду, **Тарас Шмаґала**, подав загальні інформації про заходи в справі чергової Конвенції, яка має відбутися в часі від 18 до 24 травня 1970 року в Статлер Готелі в Клівленді, Огайо. Конвенційні комісії матимуть окреме приміщення в тому готелі, щоб могти вже від 13 травня розпочати свою працю. Заплянowано вже, що в середу 21 травня відбудеться святочний бенкет. Ідуть заходи, щоб готель можливо видатно обнизив оплату за кімнати. Він пропонує рекомендувати Екзекутиві, щоб вона подбала наперед про докладну програму не тільки нарад Конвенції ,але також всіх товариських та ділових чинностий й утворила відповідні комітети й заставила їх до підготовчої праці. Також уважає потрібним визначити тимчасовий виборчий комітет, який занявся б підготовою виборів, а зокрема друком бальотів. Після доповіді Т. Шмаґали відбулася дискусія. Гол радна **А. Чопик** пропонує, щоб уже при перших, примарних виборах, оголосити кандидатів на різні союзові пости. Заст. гол. предсідника **В. Сохан** пропонує, щоб після перших виборів надрукувати і розвісити на залі нарад афішки з кандидатами, які закваліфікувалися до других, рішальних виборів. Гол. контролер **І. Іванчук** пропонує ,щоб бальоти надрукувати також в англійській мові й щоб виборами занимався виборчий комітет обраний не конвенцією, але екзекутивою. В тому напрямку слід поставити внесення на зміну статуту. Гол. радний **В. Запаранюк** уважає, що справа виборів належить Конвенції, тому над нею тут не слід говорити. Конвенція також вибирає виборчий комітет. Пропонує, щоб набути виборчу машину, яка б приспішила вибори й заощадила дорогий конвенційний час, а крім того виключила б неточності, які трапляються при обчислюванні голосів старим способом. Його піддержує гол. радний **Т. Шпікула**. Гол. радний **А. Джула** погоджується з пропозицією В. Запаранюка і уважає, що виборча машина, приміщена в закритій будці, дала б також бажану дискретність виборам. Гол. радна **О. Олек** пропонує, щоб члени Екзекутиви перебували в часі Конвенції на трибуні, а не поза нею, бо вони там потрібні для давання відповідей та вияснень делегатам а також для керування Конвенцією. Гол. радний **Т. Шмаґала** пропонує додатково до своїх раніших пропозицій, щоб з нагоди ювілею УНСоюзу та його Конвенції в Клівленді, поставити в Культурнім Городі в Клівленді, в якому вже є ряд пам'ятників українських діячів, пам'ятник о. Григорієві Грушці або ред. Луці Мишузі. Після закінчення дискусії, гол. радний Мирон Куропась піддержав внесення Т. Шмаґали і їх схвалено.

Після цього головний предсідник **Й. Лисогір** поінформував приявних про свої відвідини Їх Блаженства Митрополита Іларіона, який в переїзді крізь Ню Йорк привяв його на довшім побаченні. Гол. предсідник поінформував Митрополита Іларіона про 75-річні святкування УНСоюзу в Давфині в Канаді й запросив Його до участи в них, інформуючи про запрошення також Митрополита Української Католицької Церкви Їх Блаженство Максима та представника українських Протестантів. Митрополит Іларіон приняв запрошення, узалежнюючи свою приявність на святкуваннях від стану свого здоров'я. На пропозицію гол. секретаря **Я. Падоха** постановлено вислати Митрополитові Іларіонові раніше схвалену резолюцію з привітанням від Головного Уряду, зібраного на своїх річних нарадах, з нагоди побуту Митрополита Іларіона у сусідстві місця нарад та головної канцелярії УНСоюзу.

Після цього головний касир **Петро Пуцило** запропонував, щоб застановитися над розділом пожертв з народного фонду для українських установ та на українські цілі. Тому, що минулого року признано більше пожертв, як було грошей й тому, що за рік буде Конвенція, піддає думку, щоб перенести приділ пожертв на другий рік і віддати Конвенції поділ наявних фондів. Гол. секретар **Я. Падох** пропонував, щоб не відходити від традиції кожнорічного приділу пожертв на народні цілі тим більше, що йде про ювілейний рік та рік, в якому ми проголосили клич: „Лицем до молоді". Як в такому році не дати молоді і іншим установам наших підмог в межах нашої спроможности? Зате існує проблема, чи така централя, як УНСоюз повинна давати пожертви на низові установи та такі цілі, за які повинні дбати місцеві, низові установи, а натомість зосередити нашу допомогу на надрядні установи і цілі. Це повинні вирішити ми, а може й майбутня Конвенція. В дискусії взяли ще участь М. Куропась, який піддержав пропозицію Я. Падоха, В. Сохан, Б. Зорич і д-р М. Данилюк, після чого схвалено, щоб Екзекутива застановилася над піднесеними пропозиціями та запропонувала Головному Урядові спосіб приділу пожертв на народні цілі.

На цьому закінчено вечірню сесію четвертого дня нарад й наради відложено до наступного дня, години 9 ранку.

П'ятий день нарад

П'ятниця, 30-го травня 1969 р.

ДЕСЯТА (РАННЯ) СЕСІЯ

Десята сесія Головного Уряду УНСоюзу розпочалася о годині 9.15 ранку. Провід нарад перебирає гол. предсідник Й. Лисогір.

Заступник гол. предсідника **інж. С. Куропась** складає звіт з фонду Головного Уряду, зібраного з нагоди нарад, який має $ 178.67. Схвалено скласти з цього фонду суму сто долярів на фонд будови церкви місцевої української католицької громади, а решту зберегти в цім фонді на будучі потреби.

Гол. предс. Й. Лисогір дав інформації про плян ювілейних святкувань в наступні два дні в Шамокині та Лейквудпарку, в яких візьмуть участь усі головні урядовці. В суботу буде о год. 3 по полудні Богослуження, панахида, святочне відкриття і посвячення пропам'ятної таблиці в Шамокині, вечором приняття та бенкет, а в неділю Богослужения і народний фестиваль в Лейквудпарку.

Після цього головний предсідник **Йосип Лисогір** запропонував вислати, як делеґата Українського Народного Союзу на посвячення собору Святої Софії в Римі заступника гол. предсідника інж. Ст. Куропася та уповноважнити до участи в цих торжествах гол. редактора „Свободи". Висловлено також побажання, щоб на майбутній конвенції присвятити відповідну увагу питанням молоді, з уваги на вагу справи та на наш ювілейний клич: „Лицем до молоді", а також, щоб надрукувати нове доповнене видання статуту зі схваленими змінами. Ще раз заторкнено питання набуття оселі для Чикаґа і околиці й гол. предсідник поінформував, що після нарад прибуде до Чикаґо перевірити підшуканий об'єкт й тоді екзекутива вирішить цю справу.

Після цього приступлено до розподілу пожертв з народного фонду УНСоюзу.

РОЗПОДІЛ ПОЖЕРТВ НА НАРОДНІ ЦІЛІ

Головний касир Петро Пуцило повідомив, що згідно з вчорашньою директивою Головного Уряду, Екзекутива відбула вчора вечором окрему нараду, на якій застановлялася над розподілом пожертв на народні цілі і ось тепер пропонує уділити на народні цілі суму $ 12.850 додаючи при цьому поодинокі цілі та установи. Після довшої дискусії, в якій взяли участь Мирон Куропась, Йосип Лисогір, Богдан Зорич, Іван Геврик, Ярослав Падох, Антін Драґан і Іван Ващук, на пропозицію Петра Пуцила, піддержану Мироном Куропасем, схвалено пропозицію, запропоновану Екзекутивою, з деякими змінами введеними в часі дискусії й приділено пожертви на народні цілі в загальній сумі $ 13,050.

ПРИВІТ ВІД УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА

На залю нарад ввійшов д-р Шебунчак, голова-номінат Українського Лікарського Товариства в Америці, яке тут, на Союзівці, саме розпочало свій триденний З'їзд. Д-р Шебунчак привітав приявних та склав їм привіт від свого Товариства та побажання найкращого розвитку УНСоюзу. Він відмітив довголітню, успішну співпрацю з УНСоюзом та факт, що Союзівка є другою, після нюйоркської, домівкою Лікарського Товариства, де воно відбуває всі свої з'їзди і наради, а його члени тут переводять свій вільний час на розвазі і відпочинку. Д-р Шебунчак пригадав, що його Товариство закупило було в УНСоюзу сто примірників англомовної Енциклопедії Українознавства, виданої УНСоюзом і їх вручило всім американським сенаторам для познайомлення з Україною і її проблемами та змаганнями. Він запевнив про дальшу, постійну співпрацю свого Товариства з УНСоюзом. Гол. предсідник Й. Лисогір подякував д-ру Шебунчакові за прибуття та побажання і запевнив від усіх зібраних про повну готовість УНСоюзу до співпраці з Українським Лікарським Товариством.

XVI. ЗАКРИТТЯ НАРАД

Після вичерпання порядку нарад й коли ніхто з приявних не зголошувався до слова, головний предсідник Йосип Лисогір подякував приявним за участь на нарадах та поінформував про можливості транспорту до Шамокіну на ювілейні святкування УНСоюзу.

Головний секретар Ярослав Падох поінформував, що зібрані на нарадах головні урядовці склали 37 аплікацій нових членів, яким за це належиться подяка та признання. Він запропонував приявним внести, останню в цій каденції, ухвалу головних урядовців, а саме добровільно зобов'язатися скласти УНСоюзові, в його 75-річчя, свій ювілейний дар у виді щонайменше 25 нових членів. Приявні одноцушно цю пропозицію приняли.

На внесення головних радних Івана Одежинського та Андрія Джули, головний предсідник Йосип Лисогір проголосив наради закритими, о год. 12.30 по полудні, після чого приявні, згідно з традицією, відспівали український національний гимн.

Ярослав Падох
головний секретар

Школа Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку

Часто порушується пекучу проблему української еміграції, а саме рятування молоді перед денаціоналізацією. Дискусії, статті — це не все, воно не врятує ситуації, треба муравлиної праці над молоддю.

Таку працю ведуть більшість батьків, молодечі організації, церковні установи та школи українознавства.

Школа Українознавства Осередку СУМА в Ню Йорку має за собою вже 12 років праці. Школа дала два матуріяльні випуски з одинадцятої кляси. Цього року творитиметься 12-та кляса. Кожна кляса начислює від 15-ти до 25-ти учнів. Школа має численну бібліотеку, в якій находяться українські книжки для відповідного віку дітей і молоді.

Завдання школи є не лише вивчення української мови в слові й письмі, а також вивчення історії, географії України, культури України та традицій українського народу — навчити молодь любити Україну і все рідне — цінити й шанувати надбання свого народу. З цією метою учителі щороку організовують імпрези. Останнього шкільного року учні підготовили імпрези: св. Миколая, Різдво, Роковини Шевченка, Свято Матері, Закінчення Шкільного Року.

Шкільні імпрези дуже корисні, бо учні люблять попісуватись на сцені, — це змушує їх до активности. Активність помагає учням вправляти українську мову в слові. Учні вивчають вірші для імпрези з більшою охотою, як програмовий матеріял в клясі.

Вивчення дитячих п'єс збагачує запас слів в учнів. Вивчення українських пісень допомагає учням відчути красу української пісні та полюбити її.

Відзначення свят релігійного чи національного характеру ознайомлює і доповнює поданий в школі програмовий матеріял з історії, культури і української традиції.

Найбільше вклав праці в підготовці імпрез проф. І. Юрченко. Директор школи являється проф. Степан Демчишин, який з посвятою працює для молоді вже довгі роки.

Заслуговує на окрему згадку Корнель Василик, що є головою Осередку СУМА в Ню Йорку й учителем Школи Українознавства.

Учні нашої школи в 95 відсотках задовільно володіють українською мовою, що є заслугою батьків, педагогічних сил і Осередку СУМА. В учнів, що живуть далеко від українського скупчення, на передмістях Ню Йорку, видко слабше опанування української мови, українські діти, які мешкають далеко від українського оточення, багато скорше денаціоналізуються. Позитивом нашої школи є те, що її опікуном є Осередок СУМА. Школу відвідують переважно члени СУМА та деяке число пластунів. Організована моодь краще володіє українською мовою, дисципліна в неї краща, вони шанують свою мову, літературу, історію, традицію, і більше цікавляться всім, що рідне.

Тому дирекція школи разом з учителями апелює до українських батьків посилати дітей до шкіл українознавства при українських організаціях. Тоді загрозу денаціоналізації нашої молоді буде легше розв'язати.

Богдана Чорторийська

РОЗПОЧАЛАСЯ ОСІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНСОЮЗУ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

го завершення намагань Округи значно підвищити число своїх членів й цим допомогти цілому УНСоюзові в його дальшому рості. Зі звітів та доповідей головних урядовців виявилося, що Нюйоркська Округа придбала досі 246 нових членів, що поставило її на друге, після Філядельфії, місце серед всіх 30-ти Округ УНСоюзу. Серед найбільш успішних організаторів названо директора Союзівки Володимира Кваса, який в цім році придбав уже 42 члени, Івана Пригоду з „Дністра" (19), д-ра Ол. Саноцького з Брукліна (17), А. Копистянського з Гемпстеду (16), М. Хоманчука з Асторії (16), А. Вовка з Гастінгсу (13), В. Мандзія з Йонкерсу (13) і Я. Падоха (10). Найбільше членів предбали Відділи з Керґонксон (42) і „Дністер" з Ню Йорку (31). Приявні представники Відділів схвалили відбути свої річні збори й вибори в січні 1970 р., а до того часу подбати про успішне завершення кампанії й намагатися виконати всі свої зобов'язання й зайняти перше місце між Округами УНСоюзу.

В суботу, 13-го вересня ц. р. відбулися **окружні збори в Рочестері**. Збори відкрив і вів голова, кол. головний радний Василь Гуссар, а протоколував секретар одного з найбільших Відділів Володимир Гавриляк. Головну доповідь виголосив головний секретар Ярослав Падох. На всіх вісім Відділів у зборах взяли участь представники семи Відділів; секретарка восьмого п. Сверида була в той час недужою. Огляд праці Округи за вісім місяців ц. р. виявив, що хоч вона здобула вже більше членів, як у цілому 1967 році, то все ж її здобутки не такі великі, щоб покрити всі втрати, які в цім році 20-річчя нової еміграції є особливо великі. Приявні секретарі Відділів, зокрема найбільших, а саме В. Попович, В. Гавриляк, Т. Кубарич, М. Малинівський і В. Гуссар, зобов'язалися й обіцяли придбати до кінця року бодай вдруге стільки, як придбали досі й так подвоїти минулорічний здобуток. Минулого року Округа в кінцевому рахунку втратила була чотири члени, які з надатком зобов'язалася в цім році покрити. Дотеперішні успіхи дають певність, що ця обіцянка буде виконана. Округа заплянувала на осінь ювілейне свято УНСоюзу.

Того самого дня відбулися окружні **збори Округи в Вілкс Бері**, яка охоплює дев'ять Відділів, що гуртують кругло три четверті тисячі членів. Збори відкрила, вітаючи приявного головного касира Петра Пуцила, голова Округи пані Елис Малищак. Після звіту про стан Округи та перебіг її організаційної акції для збільшення членства, гол. касир П. Пуцило виголосив доповідь про завдання Округи в цім ювілейнім році, а зокрема в останніх місяцях ювілейної кампанії за нових членів. Приявний на зборах гість з сусідної Округи Твердого Вугілля і визначний організатор УНСоюзу Іван Петрунцьо виголосив доповідь про організаційну працю, сперту на свій довгорічний досвід організатора. Збори закінчилися ухвалою приявних відпоручників Відділів, якою вони зобов'язалися виконати свої квоти членів до кінця цього року.

На другий день в неділю 14-го вересня 1969 р. відбулися збори Округи Скрентону, голова якого Микола Мартинюк, вітаючи приявного гол. касира Петра Пуцила, склав загальний огляд праці і досягнень Округи. Після дискусії гол. касир П. Пуцило виголосив організаційну доповідь, заохочуючи приявних до живішої праці, зокрема для приєднання нових членів та вказав способи осягнення успіху в цій праці. Після цього відбулися звичайні загальні збори Округи з виборами Окружної управи. Управу знову очолив п. Микола Мартиненко. Секретарем наново обрано Василя Наґірного, касирем Івана Голика, містоголовою Миколу Чомка.

Того ж дня відбулися організаційні **збори Округи Сиракюзи-Ютика**. Відбулися вони в сиракюзькому Народному Домі в приявності делегатів Відділів та головного секретаря Ярослава Падоха. Збори відкрив О. Шмокалюк, а проводив ними голова Округи, головний радний УНСоюзу Володимир Запаранюк з Ютики. Він склав основне справоздання з діяльности Округи і запросив до організаційної доповіді гол .секретаря Я. Падоха. У своїй доповіді доповідач з'ясував минуле УНСоюзу та його здобутки для всієї української громади за час свого існування. В дальшому вказав на актуальні завдання УНС для добра своїх членів і нашої спільноти. Він закликав приявних продовжувати піонерську працю Союзу для скріплення громади та допомогти їй здійснити свої історичні завдання. Оглядом цьогорічної праці всього УНС та місцевої Округи д-р Падох закінчив свою доповідь, після якої відбулася довша дискусія, в якій забирали голос: В. Запаранюк, О. Шмокалюк, Я. Сенишин, І. Підус, І. Яковенко, М. Кривка, Т. Гервай, П. Сумик, П. Проскуренко і ін. Збори пройшли в діловому настрої і закінчилися одноцушною постановою приявних з повним успіхом закінчити цьогорічну працю та подбати, щоб Округа знайшлася між найкращими в УНСоюзі. Після зборів відбулася гостина, за яку приявні щиро дякували п-ні Проскуренко та секретарці п-ні Андрусишин. Між ухвалами зборів треба згадати рішення влаштувати пізньою осінню ювілейне свято УНС в Сиракюзах, і поновити радіові союзові програми в Сиракюзах і Ютиці. Збори згадали добрим словом свого почесного голову п. Івана Пігуляка, який не взяв участи в нарадах з приводу недуги та побажали йому швидкого повороту до повного здоров'я.

ЗРАЗКОВИЙ КОМЕНТАР ФРАНЦУЗЬКОЇ ГАЗЕТИ

У Франції виступає з дуже великим успіхом український народний хор ім. Г. Верьовки під дириґуванням А. Андієвського. „Радянська Україна" з 30-го серпня інформувала, що завдяки виступам хору „Франція знайомиться з мистецтвом Совєтської України", хоча хор виконує переважно старовинні українські пісні, а в танцювальній частині — „гопак" та ін. давні танці. Комуністична газета „Юманіте" в захоплених рецензіях всі успіхи хору завдячує, очевидно, „совєтській владі" але „Журнал дю Сантр" — „Газета Центру" — подала наступний відгук, передрукований київською „Радянською Україною" між іншими відгуками: „Нам щиро жаль тих, хто не зміг побувати на цьому надзвичайному святі-концерті, важко собі уявити, що вони втратили, — пише „Журналь дю Сантр", — серце цього народу відбите в піснях і танцях. Якщо уміє так співати, він зуміє також і вмерти за свою свободу і може щасливо жити, долаючи всі негоди".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Літературно-Мистецький Клюб
В п'ятницю, 18-го вересня 1969 року
ВІДКРИТТЯ СЕЗОНУ

Клюбовий вечір

ВЕРУТЬ УДІЛ:
ІВАН КЕРНИЦЬКИЙ: Нові гуморески
АНТІН МАЛЮЦА: „Для всіх вакації — для мистців жнива".
ОРЕСТ ПИТЛЯР: „На актуальні теми".

Початок — 8 год. вечора

ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в ДЕТРОЙТІ
запрошують все Українське Громадянство Метрополії Детройту на

МАНІФЕСТАЦІЙНІ ЗБОРИ
В ОБОРОНІ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ

що відбудуться
в неділю, 21-го вересня 1969 року
4:00 по пол.
В ШКІЛЬНІЙ АВДИТОРІЇ
Української Католицької Церкви
НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ
при вулиці МекДуґел ч. 11712
Доповідь виголосить:
Проф. Д-р ГРИГОР ЛУЖНИЦЬКИЙ

Після доповіді будуть схвалені резолюції проти переслідування Українських Церков в Україні та в справі завершення Патріярхатами Української Католицької і Православної Церков

Координаційний Комітет
Орг. Укр. Визв. Фронту

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УНА — СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК, Н. Й.
ВІДЗНАЧАЄ
25-ту РІЧНИЦЮ БОЮ ПІД БРОДАМИ
в днях 27 і 28 вересня 1969 р.
ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

Субота, 27-го вересня 1969 р.

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
в церкві СВ. ЮРА о год. 5-ій, при співучасти кількох Священиків і хору „Думка"

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
в залі УКР. НАР. ДОМУ при 142 — 2-га Аве.
о год. 6:30 з такою програмою:
а) Відкриття — д-р І. Козак
б) Вступне слово — д-р С. Федюк
в) Декламація — студентка Наталя Чума
г) Реферат — мгр. Л. Стеткевич
д) Передача промови Архиєпископа Кир Івана Бучка, яку він виголосив на посвяченні військового цвинтаря в Фута Пас в Італії 28 червня 1969 р. Пояснення подаватиме д-р Роман Дражньовський.
е) Привіти відчитає мгр. Лев Вербенець.

Неділя, 28-го вересня 1969 р.

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
о год. 10-ій рано,
в Українській Православній Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА при 160 Захід 82-га вул.

Письмові привіти проситься присилати до дня 26-го вересня на адресу:
Brotherhood of Ukrainian 1st Div. U.N.A.
Ukrainian National Home
140-142 2nd Avenue, New York, N.Y. 10003

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в неділю, 14-го вересня 1969 р. упокоїлась в Бозі в шпиталі в Моріставн, Н. Дж. наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.
АННА МАРТИНЕЦЬ
з дому ОСАДЦІВ

проживши 72 р., замеш. при 88 Spidwell Avenue, Morristown, N.J., нар. в Галичині, до ЗСА прибула тому 56 р., членка Української Католицької Церкви св. Івана у Випані.

ПАРАСТАС у вівторок, 16-го вересня ц. р. о год. 8-ій веч. в пох. зав. Braviak Funeral Home, 49 Whippany Avenue, Whippany, N.J.

ПОХОРОН в середу, 17-го вересня 1969 р. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана, а опісля на цвинтар Pleasant Hills Cemetery в Честер, Н. Дж.

В глибокому смутку:
сини: ВОЛОДИМИР, мол. МИХАЙЛО
4 внуки і 1 правнучка

Увага! Пассейк - Кліфтон, Н. Дж.!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ ВІДДІЛ ПАССЕЙК - КЛІФТОН
подає до відома, що
в неділю, 21-го вересня 1969 року
о год. 7-ій веч.
в УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ
— відбудуться —
СХОДИНИ ПЛАТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ФОНДУ
ЩОБ ВИБРАТИ З ПОМІЖ СЕБЕ ДЕЛЕҐАТІВ НА X КОНҐРЕС УККА

Просимо всіх платників НФ з округи Пассейк-Кліфтон, обов'язково прибути на вище згадані сходини
ЕКЗЕКУТИВА

Вписи на Шкільний Рік 1969-70

ЄВГЕНІЯ КУРИЛОВИЧ-ЧАПЕЛЬСЬКА

приймає нові зголошення на навчання музики
(ФОРТЕПІЯН)

Зголошення телефонічно AL 4-3464 в годинах 8-10 веч.

Пласт-Прият, Ню Гейвен, Конн.
запрошує на
ВЕЛИКІ ОСІННІ ВЕЧЕРНИЦІ
в суботу, 4-го жовтня 1969 р., год. 8-ма веч.
в залі УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. АРХ. МИХАЇЛА
563 Джордж Ст., Ню Гейвен, Конн.

Добра Оркестра. Буфет у власному заряді
Вступ 2.50 дол. Студенти 1.50 дол.

Двомісячник української дитячої книжки в жовтні-листопаді

Ню Йорк. — За рішенням Головного Правління Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова, ОПДЛ, та при підтримці усіх виховних чинників у ЗСА, місяці жовтень-листопад проголошуються Двомісячником Української Дитячої Книжки, скорочено ДУДК. Під час конференцій продуцентів і читачів на Міжнароному ярмарку дитячої книжки, що відбувся цього року в Больоньї, Італія, в квітні, зверталось у вагу на важливість проголошень книжкових місячників для дітей, організованого розповсюджування дитячих видань. У Міжнародному ярмарку брали участь 21 країна, 200 видавництв, була й виставка творів 150 мистців-ілюстраторів для дітей. Української книжки на тому ярмарку не було, бо все йшло під фірмою СССР, як „російське". Докладніші відомості про Двомісячник Української Дитячої Книжки у ЗСА й Канаді будуть подані незабаром.

З глибоким смутком повідомляємо, що 10-го вересня 1969 р. заснула в Бозі, після тяжкої і довгої хвороби наша МАМА і БАБЦЯ

бл. п. ОЛЕКСАНДРА ЛЮБАРІВСЬКА
на 67-му році життя.

Покійна брала участь в Визвольних Змаганнях при Армії УНР як медсестра, за що була нагороджена Залізним Хрестом.

ПОХОРОН відбувся дня 13-го вересня 1969 р. на цвинтарі св. Матвія в Бофало, Н. Й.

Прибитий горем:
Син з Дружиною і Внуки

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБЦІ

бл. п.
АННИ ОЛИВА
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
в суботу, 20-го вересня 1969 року
о год. 11-ій рано
•
Того ж дня о год. 1-ій по полудні на ЦВИНТАРІ GATE OF HEAVEN (Section 50)
відбудеться
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
До участи просимо Рідних і Знайомих.
Муж: — КАРОЛЬ ОЛИВА з Родиною

„...нема музики без
ТЕМПО!"
Іриней Коваль
(201) 354-7514

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
З нагоди смерти

бл. п.
АНАСТАЗІЇ СУРМАЧ

дружини відомого українського громадського діяча, мецената і члена Фундації Академії Мирона Сурмача, висловлює Йому і всій Його Родині, глибоке співчуття.

УВАН у США

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в суботу, 13-го вересня 1969 р. ненадійно упокоїлась в Бозі у Флашинґу, Н. Й. наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п.
МАРІЯ СУКМАНОВСЬКА
на 53-му році життя

ПАРАСТАС у вівторок, 16-го вересня 1969 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Garszwa Funeral Home, 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН у середу, 17-го вересня 1969 р. о год. 9;30 ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Духа, а опісля на цвинтар св. Марії у Флашинґ, Н. Й.

В глибокому смутку:
доньки: МЕРІ ЕНН КОННОРС і КАРЕН КАСТАЛЬДО
та трьох внуків

Крім квітів на свіжу могилу
бл. п. Евгенії Ференцевич
Матері нашого співпрацівника
$40.00 на Пластовий Видавничий Фонд Дрота та $35.00 на завершення книги „Бережанська Земля"

СПІВПРАЦІВНИКИ „СВОБОДИ" і УНСОЮЗУ

Замість квітів на свіжу могилу
д-ра Івана Подриґулі
складають пожертву 20.00 долярів на Собор св. Софії у Римі
приятелі — Дарія і Антін ЯРЕМЕНКИ
•
Дружині Ірині та синові Степанові, складаємо наші щирі співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в неділю, 14-го вересня 1969 р. на 78-му році трудолюбивого життя, відійшла у Вічність в Елізабет, Н. Дж.

бл. п.
ЕВА САЙБЕЛЬ з дому ФЕДЕВИЧ

ПАНАХИДА у вівторок, 16-го вересня ц. р. в похоронному заведенні Mc. Cracken, St. George Avenue в Елізабеті.

СЛУЖБА БОЖА і ПОХОРОН в середу, 17-го вересня 1969 р. о год. 9-ій ранку у церкві св. Володимира в Елізабет, відтак на Еверґрін цвинтар.

Покійна залишила в смутку:
доньку — МАРІЮ ГОЛОВІНСЬКУ
зятя — ВАСИЛЯ
внуків — БОГДАНА і ІРИНЕЯ
Сестру і брата в Україні і кузина в Америці

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ДЛЯ СКРІПЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ПРАЦІ ВІДДІЛІВ ТА ОКРУГ УНСОЮЗУ І ДЛЯ УСПІШНОГО ЗАКІНЧЕННЯ ЦЬОГОРІЧНОЇ ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ НА ПЕРЕДОДНІ XXVII КОНВЕНЦІЇ

— відбудуться —

ОКРУЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ НАСТУПНИХ ОКРУГ:

Дата:	Місцевість:	Доповідачі:
19 ВЕРЕСНЯ (п'ятниця)	ДЖЕРЗІ СИТІ Український Народний Дім Фліт Ст. і Овкленд Аве. Початок год. 7 веч.	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. гол. предсідника ПЕТРО ПУЦИЛО головний касир СТЕПАН ГАВРИШ головний радний
20 ВЕРЕСНЯ (субота)	ТОРОНТО Заля УНО 297 Каледж Ст. Початок год. 2 по пол.	БОГДАН ЗОРИЧ заст. гол. предсідника ВАСИЛЬ ДІДЮК головний радний
	ВУНСАКЕТ Заля УПЦеркви св. Михаїла 74 Гаррис Аве. Початок год. 7 веч.	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. гол. предсідника
21 ВЕРЕСНЯ (неділя)	СТ. КЕТРИНС (Ніяґарська Окр.) Заля УНО 177 Ніяґара Ст. Початок о год. 3 по пол.	БОГДАН ЗОРИЧ заст. гол. предсідника ВАСИЛЬ ДІДЮК головний радний
	ПІТТСФІЛД, Масс. (Округа Трой) Заля Укр. Кат. Церкви 18 Ватсон Ст. Початок о год. 2 по пол.	ВОЛОДИМИР СОХАН заст. гол. предсідника ВОЛОДИМИР ЗАПАРАНЮК головний радний
	ПЕРТ АМБОЙ Український Народний Дім 760 Стейт Ст. Початок о год. 3 по пол.	ЯРОСЛАВ ПАДОХ головний секретар СТЕПАН ГАВРИШ головний радний

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ANNOUNCEMENT

TO EXPAND AND ACCELERATE THE JUBILEE MEMBERSHIP CAMPAIGN IN UNA BRANCHES AND DISTRICTS AND TO ACHIEVE SUCCES NOW, AS WE STAND ON THE THRESHHOLD OF THE XXVII CONVENTION OF THE UNA, THE FOLLOWING

DISTRICT ORGANIZATIONAL MEETINGS WILL BE HELD:

Date:	City:	Speakers:
SEPTEMBER 19 (Friday)	JERSEY CITY Ukrainian Community Center Fleet St. & Oakland Ave. 7:00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President PETER PUCILO Supreme Treasurer STEPHEN HAWRYSH Supreme Advisor
SEPTEMBER 20 (Saturday)	TORONTO UNO Hall 297 College Street 2:00 P.M.	BOHDAN ZORYCH Supreme Vice President WASYL DIDIUK Supreme Advisor
	WOONSOCKET Ukr. Orthodox Church St. Michael Hall 74 Harris Avenue 7:00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President
SEPTEMBER 21 (Sunday)	ST. CATHERINES (Niagara Dist.) UNO Hall 177 Niagara St. 3:00 P.M.	BOHDAN ZORYCH Supreme Vice President WASYL DIDIUK Supreme Advisor
	PITTSFIELD, Mass. Ukr. Cath. Church Hall 18 Wattson St. 2.00 P.M.	WALTER SOCHAN Supreme Vice President WALTER ZAPARANIUK Supreme Advisor
	PERTH AMBOY Ukrainian National Home 760 State St. 2:00 P.M.	JAROSLAW PADOCH Supreme Secretary STEPHEN HAWRYSH Supreme Advisor

Починається новий шкільний рік

Почався новий шкільний рік. Після довгого відпочинку наші діти вернулися до шкільних зайнять. Нашим найменшим, а особливо тим, які цього рокку почали ходити до школи, забере трохи часу, поки вони забудуть вуличне виховання, та пестощі мамці, і привикнуть до шкільного порядку.

Під час шкільних вакацій родичі не журилися своїми дітьми, які перебували на літніх оселях, де мали добру опіку, здоровий харч і потрібний відпочинок.

Багато є таких батьків і в нашій українській громаді, що вже відтепер мають деякі труднощі, зв'язані з навчанням своїх дітей. Перед ними стає питання, до котрої школи вони мають їх післати. Бувають такі батьки, які не дбають про релігійне виховання своїх дітей. Деякі родичі дають своїх дітей до публічної школи тільки тому, що там безплатне навчання і не треба платити за книжки.

Батьки повинні пам'ятати, що вони мають один з найповажніших релігійних обов'язків, а саме навчити своїх дітей католицької або православної релігії і виховати їх на засадах християнської моралі, і вчинити їх щасливими. Цей обов'язок родичів ясно вказує їм вибір школи для діточок. Родичі українці повинні виховати своїх дітей, також і на добрих членів своєї Церкви і своєї народної спільноти, то зовсім ясно стає, до якої школи українці повинні посилати своїх дітей.

Коли в місцевості нема української школи і діти мусять ходити до публічної школи, батьки обов'язково мусять посилати своїх дітей до школи українознавства в своїй парохії.

Але отці парохи повинні самі учити релігії, а не цивільні особи, як буває в неодній парохії.

Але є багато таких батьків, які целковито байдужі до виховання своїх діточок. До тих байдужих належать ті родичі, які обоє працюють, як день так ніч. Вони думають, що їхнє життя вічне тут на землі. Деякі родичі кажуть, що треба уживати світу, поки ще людина молода, бо на старість не буде часу та нагоди. Для таких родичів їхні діти стають не радістю, а тягарем. Вони тішаться, що позбулися їх з хати. Ці „модерні" родичі цілковито не дбають про виховання своїх дітей, ані навіть не цікавляться тим, чи їхні діти роблять якийсь поступ в науці. Діти, в неприсутності родичів самі господарюють вдома, або волочаться по вулиці до пізньої ночі. Діти таких родичів невиховані Скільки разів ті бідні діти приходять зі школи до пустого дому в будний день і в неділю. У будний день тато, мама працюють, а в неділю з раненька їдуть над озеро, на свіже повітря, вечорами на випивках, балях, весіллях, забавах. До кого ті діти мають звертатися, з ким говорити, кого радитись? А хто вашої дитини хоче, як ви самі від неї тікаєте? Тоді діти шукають собі „приятелів". Від злих приятелів привчаються пити, курити і заживати наркотики. Їх виховують не родичі, а вулиця.

Молодь, позбавлена релігійного й морального виховання, йде слідами своїх родичів, які не ходять до церкви, не беруть активної участи ані в церковному, ані в громадському житті, бо кажуть, що субота й неділя для них — це дні відпочинку й радости.

Молоді хлопці та дівчатка, йдучи слідами батьків, відпадають від нашої української Церкви. Опісля самі родичі в старості нарікають і плачуть на своїх дітей. Хай ті родичі подумають, що за користь їм з тих маєтків, на які вони так тяжко працювали. На старість не мають жадного притулку. Діти не хочуть знати своїх родичів. Проганяють від себе. Бридяться ними, а деякі нарікають на своїх родичів, що їм не дали жадного виховання.

Треба дбати про душу дитини, про її релігійне й моральне виховання, бо це найбільше завдання родичів.

Нехай родичі завжди пам'ятають слова Ісуса Христа: „Бо що за користь людині, якщоб вона загарбала ввесь світ, а занапастила свою душу?"

Теодор Федоришин
Міннеаполіс

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

НА ПОШАНУ МАТЕРЯМ

Кожного дня умирає багато людей на світі, а між ними й тисячі-тисячі матерей. Умирають старші і молодші та цілком молоді і діти, умирають славні й невідомі. Такі бо невмолимі закони природи і життя. Все, що народилось, прийде час і умирає.

Кожна смерть залишає жаль і смуток. Але найбільше жалю завжди після смерти матері, що сама дає життя. В Україні казали, що коли помре раніше батько, то залишені діти є тільки пів-сиротами. Але коли раніше помре мати, то діти повні сироти. Сиротами залишаються діти й тоді, коли вони вже самі є батьками чи матерями.

У випадку, про який мова, сиротою залишився великий рід, сиротами залишилось кілька генерацій.

Діти називали її: „Мамцю". Як прийшли на світ унуки, тоді вже всі називали її: „Бабцю". Для багатьох вона була: „Цьоця Геня", а для великої громади — „Пані Ференцевичева". Але для всіх вона була Матір'ю з великої літери, була довгі, довгі роки живим усібленням того великого поняття, була найбільш промовистим прикладом і доказом, що Мати є основою роду, що вона цей рід не тільки приводить на світ, але виховує та виводить у люди, щоб були корисні для своєї громади і свого народу.

„Наша Бабця" походила з великого роду Бачинських по батьківській лінії та з відомого польського роду Закшевських по лінії матері. Навіть мала шляхетський герб „Де Пукшен". Українська земля, на якій вона народилася, й українська культура на тій землі перерішили її національне визнання. Було бо неписаним законом, що сини „ішли за батьком", а дочки за матір'ю. А батьком її був проф. Микола Бачинський в Бережанах. Ще живуть деякі сідоголові громадяни, що пам'ятають їх гостинний дім і їх родину в тому місті. Сини пішли за батьком. Хто бо не знає о. Евзебія Бачинського, довголітнього пароха Бережан. В історії записаний д-р Володимир Бачинський, львівський адвоката і політичний діяч, як записаний і проф. Омелян Бачинський, колишній директор української гімназії в Рогатині. У цьому виїмковому випадку всі діти, включно з дочками, пішли за своїм українським батьком, а св. п. Евгенія, вийшовши заміж за гімназійного професора Григорія Головку, українського „книжкового моля", закріпила це своє національне визначення, що мало рішальний вплив на виховання її двох генерацій.

Дві дочки з цього подружжя ледве навчились вимовляти „мамо" і „тату", а одна ще була немовлям, як їхнього батька, старшину австрійської армії, таки справді „перша куля не минула" на італійському фронті на самому початку першої світової війни в 1914-му році. Вдова з трьома малими дітьми вийшла опісля замуж за львівського міщанського діяча Софрона Ференцевича і до трьох малих дочок з попереднього подружжя долучилося ще дві дочки і два сини. В родині не переливалося, але часто - густо недоливалося. Тим не менше всі діти одержали освіту, від садочку починаючи а на університетських студіях кінчаючи. Це головна заслуга їхньої Матері.

Дальша хроніка того роду — найбільш драматична історія. Одна внучка польської шляхтянки Зигмунти Закшевської, покійна вже Мирослава Драган, була засуджена на три роки польської в'язниці за участь в українському революційному русі. Другій внучці, тепер Марії Логазовій, пощастило обійтись без засуду, хоча перманентно напастувала її поліція, запроторивши її до концентраційного табору в Березі Картузькій. Подібне й з іншими внучками. Дім Ференцевичів при Вірменській вулиці у Львові часто був збірним пунктом українських революціонерів та розподільнею підпільної літератури. Не диво, що коли підросли діти з другого подружжя, пішли за прикладом своїх старших сестер.

св. п. Евгенія з Бачинських Головко-Ференцевич

Юрій Ференцевич, тепер голова Пласту, був наймолодшим вояком в 1-ій Українській Дивізії, а Роман у націоналістичному юнацтві.

Друга світова війна розпорошила ще більше велику родину, що з внуками і правнуками становила вже плем'я само собою. Широкі обшири Америки, Европа, Південна Америка. І в нових обставинах найтіснішим, якщо не єдиним лучником між цим плем'ям Бачинських, Ґалачинських Бойків, Головків, Ференцевичів, Губерів, Логазів, Ґорчинських, Чмолів, Горечих, Ґендзінських, Зацухних, Волицьких, Думановських, Драганів залишилася до самого кінця свого життя Бабця у своїм скромнім помешканні при Ліберті евеню в Джерзі Сити, Н. Дж. Великодні і Різдвяні свята, родинні річниці не були б святами і річницями без зустрічі в „нашої Бабці", яка всім цікавилася, все, здавалося, знала і на багато дечого тільки сумно похитувала головою. Не могло бути більш поблажливої і справді материнської усмішки, як її внуки, побачивши погляд своєї Бабусі на їхні довгі чуприни та вузькі штанята „усвідомлювали" її: „Бабцю, треба піти з духом часу". І вона з цим духом ішла більше, ніж будь-хто з її генерації.

Пані Ференцевичиву знали численні пані з Марійських Дружин, Батьківських Комітетів чи Союзів Українок у Львові і на еміграції, знали і шанували, як любили і шанували її власні діти та внуки. Для всіх бо вона була справжньою патріяршою свого роду, справжнім символом української матері, що підніметься кожного труду, прийме кожний удар і принесе кожну жертву для свого роду і народу.

Така вона була, „наша Бабця", св. п. Евгенія з Бачинських Головка-Ференцевич.

Таких матерей багато видав богобоязливий український нарід та виплекала українська земля. Багато їх повмирало із скривавленим серцем за своїх дітей, що погинули в боротьбі за волю. Тільки про деяких з них часвід-часу публічно згадають. Про інших могли б велику історію, історію любови і посвяти, розповісти їхні могили в Україні та по всіх роздоріжжях світу. Але, вони німі. Нехай же ця згадка про одну з них буде на пам'ять і пошану їх усіх.

Антін Драган

СУЖА видала книжку про два журналістичні з'їзди

Ню Йорк. — Спілка Українських Журналістів Америки (СУЖА) видала 160-сторінкову книжку п. н. „Два З'їзди" — себто Перший з'їзд українських журналістів з 30 і 31 жовтня 1965 р. на „Союзівці" і Другий з'їзд з 5 і 6 листопада 1966 р. в Торонто, Канада. На зміст тієї книжки складається вступ, нарис д-ра Р. Криштальського „Кілька дат з історії СУЖА", приготування до 1-го З'їзду, протокол, тексти трьох доповідей — В. Левицького, М. Дольницького і А. Драгана, — дискусія, деклярація, резолюції й рекомендації, список приявних, письмові привіти й відгуки преси. Подібний зміст стосується другого з'їзду, з текстами доповідей І. Кедрина та Р. Рахманного, текстами виступів дискутантів на панелі — о. д-р М. Сопуляк, І. Бойко Роґуш, Н. Л. Когуська — і змістом промови Р. Вжесневського та текстами Кодексу етики українського журналіста, Становища до преси в УССР й революцій. Книжка багато ілюстрована світлинами в тексті та в окремому одноаркушевому додатку. Друкувалось в друкарні „Свободи". Книжка має хронікарсько - інформаційний характер, як вичерпний характер, як вичерважливу подію, як нею були перші в історії української преси з'їзди українських журналістів в Америці. — Майже одночасно появилося також 3-тє число Булетеню СУЖА „Український Журналіст" за серпень 1969, з багатим змістом і світлинами.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 ave.

З Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 18 вересня ц.р. відбудеться відкриття нового цьогорічного сезону. На цей „Клюбовий вечір" складуться виступи: Іван Керницький відчитає свою нову гумореску, — мистець Антін Малюца виголосить доповідь п. н. „Для всіх вакації — для мистців жнива" і редактор Орест Питляр промовлятиме „На актуальні теми".

„Джуїш Вік" помістив українського листа-вияснення

Вашингтон, Д. К. — Публікований у Вашингтоні англомовний т и ж н евик „Джуїш Вік" помістив у числі з 4 вересня довгий лист голови Відділу ООЧСу у Вашингтоні інж. Володимира Маєвського. Автор пише, що у зв'язку із пошкодженням головної арабської мечеті в Єрусалимі, підпаленої австралійцем, у арабському світі й за кордоном преса широко коментувала цю прикру подію. Одночасно, автор запитує: чому арабська і світова, в тому американська, преса промовчує факт, що ось уже впродовж 50 років совєтська Росія пригноблює та провадить політику народовбивства супроти підкорених збройно 35 мільйонів мусульман у Совєтському Союзі? Інж. Вол. Маєвський зазначає, на підставі різних документів, що на території совєтської Азії Москва за той час знищила, обернула в клюби, або зірвала динамітом 26 000 мусульманських храмів, а в Криму не залишила ні однієї татарської мечеті, і арабська преса не порушує цієї справи на своїх сторінках, а західня також промовчує трагедію неповинних мусульман у Совєтському Союзі.

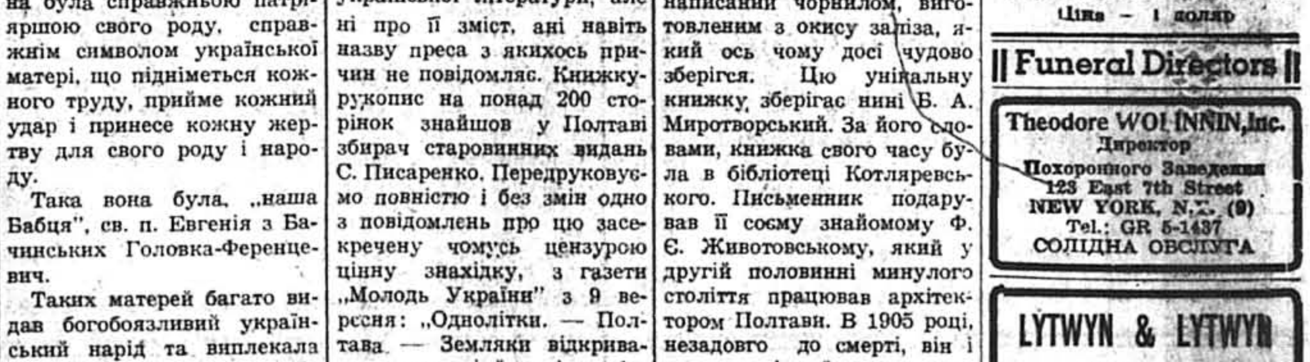
В Україні знайшли книжку, яку преса не хоче назвати

Київ. — Знайдено унікальну книжку, що була в бібліотеці Івана Котляревського, основоположника нової української літератури, але ні про її зміст, ані навіть назву преса з якихось причин не повідомляє. Книжку-рукопис на понад 200 сторінок знайшов у Полтаві збирач старовинних видань С. Писаренко. Передруковуємо повністю і без змін одно з повідомлень про цю засекречену чомусь цензурою цінну знахідку, з газети „Молодь України" з 9 вересня: „Однолітки. — Полтава — Земляки відкривають все нові й нові сторінки з життя і творчості письменника. Полтавський збирач рідкісних документів С. Писаренко натрапив на ровесницю Івана Петровича. Це рідкісна книга, у якій понад двісті сторінок. Текст старослов'янською мовою написаний чорнилом, виготовленим з окису заліза, який ось чому досі чудово зберігся. Цю унікальну книжку зберігає нині Б. А. Миротворський. За його словами, книжка свого часу була в бібліотеці Котляревського. Письменник подарував її своєму знайомому Ф. Є. Животовському, який у другій половинні минулого століття працював архітектором Полтави. В 1905 році, незадовго до смерті, він і передав цінний рукопис на збереження Миротворському". — Кінець совєтської вістки.

Умовно відзначатимуть 175-річчя Одеси

Київ. — Саме напередодні відзначування 175-річчя збудування українського чорноморського міста-порту Одеси, що припадає нібито на наступний рік, знайшли „у фундаменті однієї старої церкви" в Одесі „свинцеву дошку" з написом церковно - слов'янським шрифтом про закладку тієї церкви св. Олександра Невського „во вновь строящемся граде Одессе". На знахідці вибита дата будови церкви: 15 листопада 1795 року. Київська „Культура і Життя" з 4-го вересня писала з приводу цього, що „Напис дає змогу зробити висновок, що місто будувалось вже задовго до офіційної дати його існування". Газета „Культура і Життя" не повідомила, чи й ту старовинну церкву в Одесі руйнують?

ТАРЗАН, Ч. 6245. В очіку ванні допомоги для пілота

Його нога страшенне напухла!

. . . А ми не маємо підручної торбини з ліком проти отрути!

На поміч! На поміч! Прошу . . .

Пілоте Джонсе! Ми дістали ваш заклик про поміч! Летимо! Витривайте, Джонсе! Маємо торбину з ліком проти гадюки! Відповіджте, пілоте Джонсоне! Відповіджте! Ми летимо!

Пульс підвищився до 150, Тарзане! Він кінчається!